

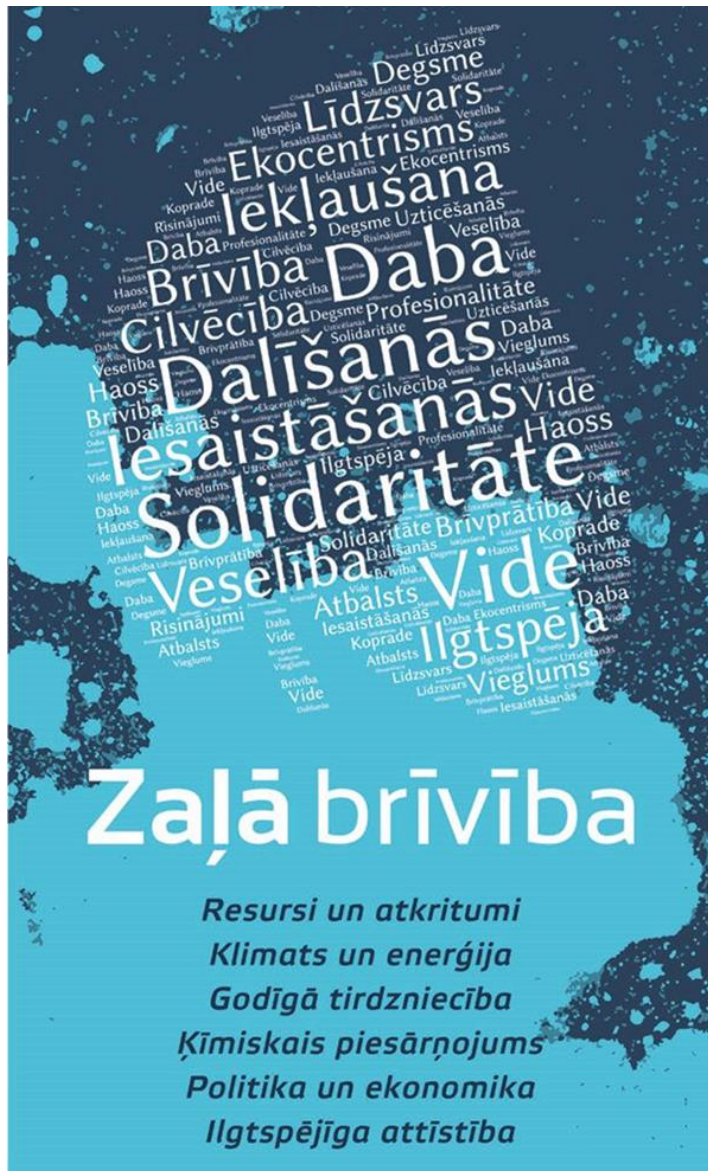
Vides izglītība globālo krīžu un zaļo solījumu laikā

Metodiskais seminārs
Cēsu novada pedagogiem

*Zaļās un ilgtspējīgās
iniciatīvas izpratne un ideju
radīšana audzināšanas un
mācību procesā*

2021.gada 18.oktobris
plkst. 10.00 – 13.30

INGA BELOUSA, PhD

Izglītības ilgtspējīgai attīstībai un
atbildīga pārtikas patēriņa eksperte
biedrībā “Zaļā brīvība”

Globālās izglītības koordinatore biedrībā “Latvijas Platforma attīstības sadarbībai”

Kā izprast globālos izaicinājumus: 4-6

- Zemes resursu pārtēriņš 7-11
- Planētas robežas 12-13
- Droša un taisnīga dzīves telpa 14-15
- Globālie izaicinājumi 16-23

Kā mācīt par globālajiem izaicinājumiem: 24

- Kā tos aktualizēt 25-27
- Ilgtspējīgas attīstības mērķi 28-35
- Integrācijas pieejas 36-38

Kādi ir aktuālākie globālie temati: 40

- atbildīgs pārtikas patēriņš: ilgtspējīga pārtika, godīgās tirdzniecības marķējums 43-58

Kādas zaļās iniciatīvas ienāk valsts likumdošanā un ikdienā: 59

- Eiropas Zaļais kurss: aprites ekonomika, atkritumu apsaimniekošana, ilgtspējīga pārtika 60-64
- Zaļo iniciatīvu atbalsis LV: politiķi un iedzīvotāji 65-69

Kādus vides izglītības materiālus izstrādājušas LV pilsoniskās sabiedrības organizācijas: 70

- Par pārtikas atkritumu mazināšanu, klimata pārmaiņu mazināšanu, lietu dzīves ciklu 71-74

Kā izprast globālos izaicinājumus?

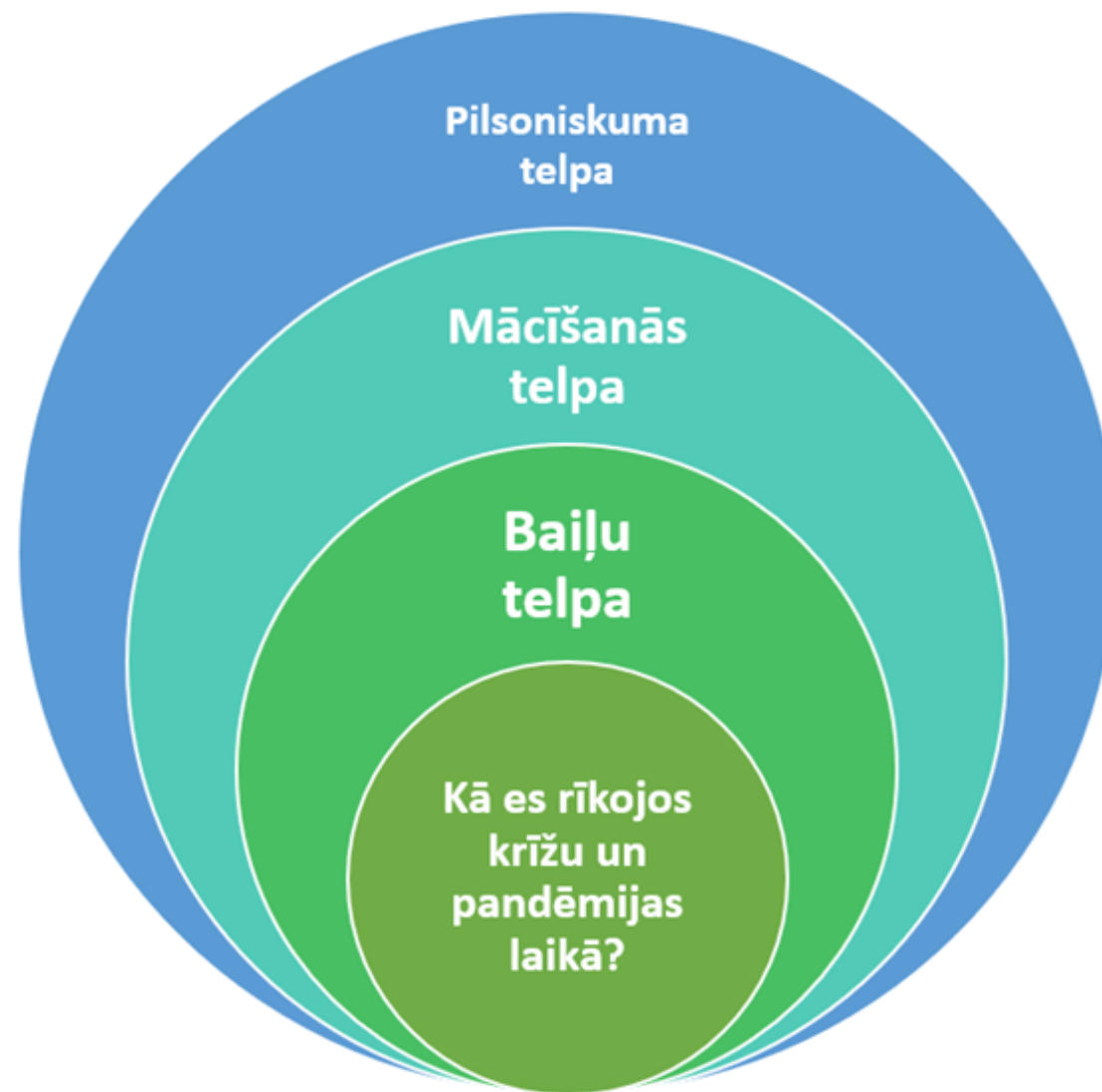
Uzvedība kritiskā situācijā: Kādu telpu rada mana rīcība?

1. Biežāk sazinos ar līdzcilvēkiem un tos atbalstu
2. Cenšos nekontrolēt to, ko nevaru
3. Cenšos tikt vaļā no pārmērīga pārtikas vai ziņu patēriņa
4. Dalos ar dusmu, baiļu, neapmierinātības emocijām
5. Domāju arī par citiem un palīdzu vairāk nekā parasti
6. Dzīvoju tagadnē un skatos uz nākotni
7. Iepērku tualetes papīru, griķus un sauso pārtiku
8. Izvērtēju informāciju pirms ar to dalos
9. Kļūstu viegli aizkaitināma un dusmīga
10. Mēģinu izprast savas emocijas
11. Mēģinu izprast situāciju un savu rīcību
12. Mēģinu saskatīt, ka visi cenšamies rīkoties cik labi spējam
13. Pārsūtu šausminošās ziņas citiem
14. Darbojos ar pacietību, radošumu un mieru
15. Pielāgojos jaunajām izmaiņām
16. Rīkojos empātiski pret sevi un citiem
17. Saku *paldies* citiem un novērtēju viņu ieguldījumu
18. Savas spējas un talantus padaru pieejamus citiem
19. Sūdzos par situāciju
20. Uzturu pozitīvas emocijas un cerību

Uzvedība kritiskā situācijā: Kādu telpu rada mana rīcība?

1. Biežāk sazinos ar līdzcilvēkiem un tos atbalstu
2. Cenšos nekontrolēt to, ko nevaru
3. Cenšos tikt vaļā no pārmērīga pārtikas vai ziņu patēriņa
4. Dalos ar dusmu, baiļu, neapmierinātības emocijām
5. Domāju arī par citiem un palīdzu vairāk nekā parasti
6. Dzīvoju tagadnē un skatos uz nākotni
7. Iepērku tualetes papīru, griķus un sauso pārtiku
8. Izvērtēju informāciju pirms ar to dalos
9. Kļūstu viegli aizkaitināma un dusmīga
10. Mēģinu izprast savas emocijas
11. Mēģinu izprast situāciju un savu rīcību
12. Mēģinu saskatīt, ka visi cenšamies rīkoties cik labi spējam
13. Pārsūtu šausminošās ziņas citiem
14. Darbojos ar pacietību, radošumu un mieru
15. Pielāgojos jaunajām izmaiņām
16. Rīkojos empātiski pret sevi un citiem
17. Saku *paldies* citiem un novērtēju viņu ieguldījumu
18. Savas spējas un talantus padaru pieejamus citiem
19. Sūdzos par situāciju
20. Uzturu pozitīvas emocijas un cerību

Earth Overshoot Day 2021 – Zemes resursu pārtēriņa diena

Galvenie izraisītāji:

- **oglekļa pēda**
(pieaugums par 6,6% no 2020),
- **pasaules mežu biokapacitāte**
(samazinājums par 0.5% no 2020).

2020. gadā Zemes pārtēriņa diena – **22. augusts**, to daļēji izraisīja COVID-19.

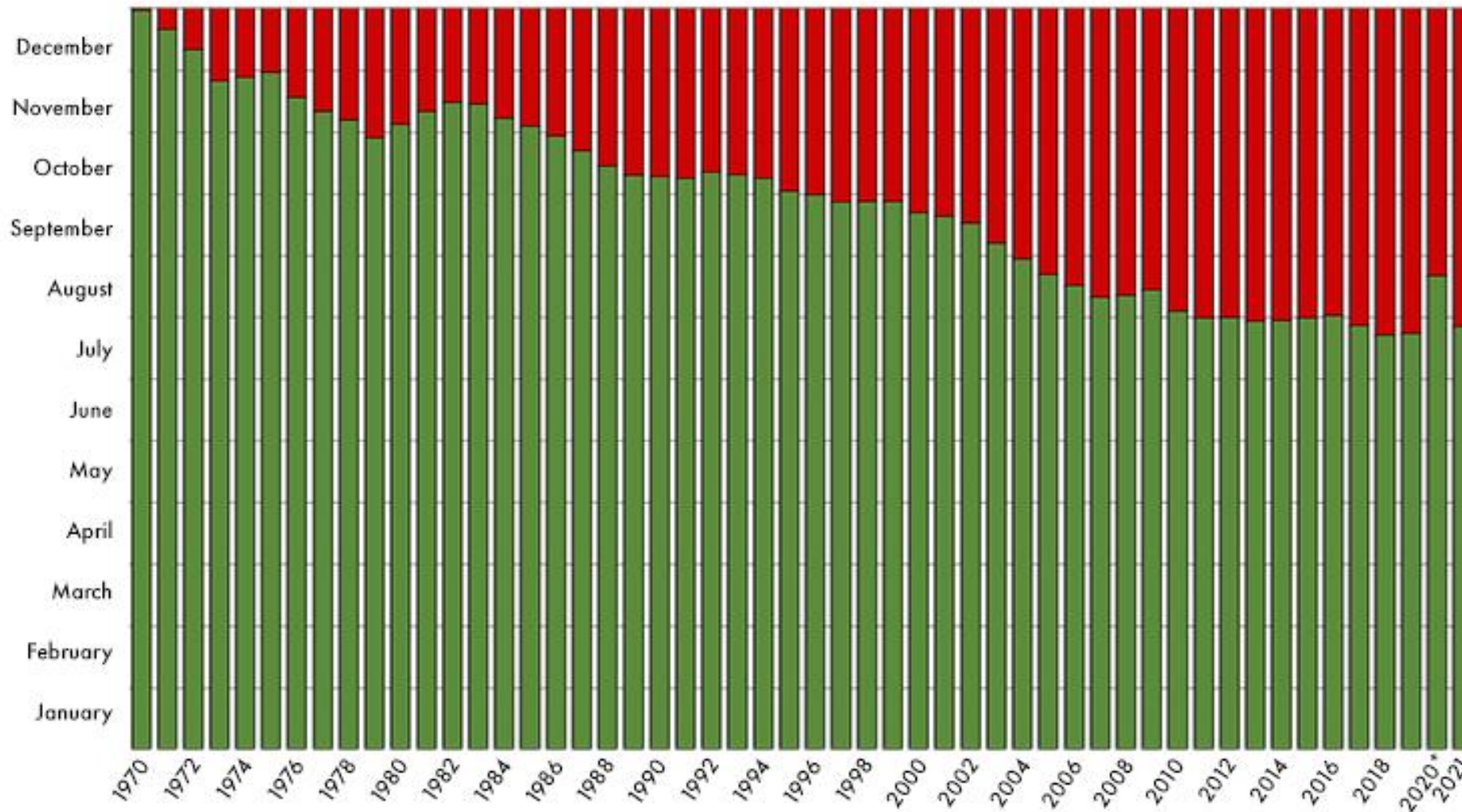
1 Earth

Earth Overshoot Day

1970 - 2021

1.7 Earths

Global Footprint Network®
Advancing the Science of Sustainability

EARTH
OVERSHOOT
DAY

Source: National Footprint and Biocapacity Accounts 2021 Edition
data.footprintnetwork.org

*The calculation of Earth Overshoot Day 2020 reflects the initial drop in resource use in the first half of the year due to pandemic-induced lockdowns. All other years assume a constant rate of resource use throughout the year.

Kad būtu
Zemes
resursu
pārtēriņa
diena, ja
visa pasaule
dzīvotu kā ...

Zemes resursu
pārtēriņa diena
pa valstīm

3,800

million years ago life
first evident on Earth

104%

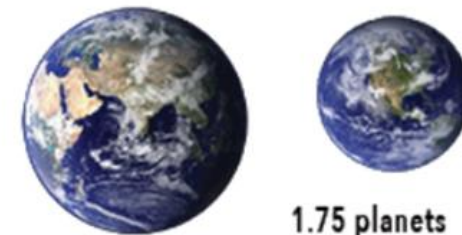
increase in world
population since 1970

-58%

decline in average
population size of
vertebrate species since
1970

60%

of humanity's Ecological
Footprint is carbon

1.75 planets
needed to support humanity's
demand on Earth's ecosystems

ECOLOGICAL FOOTPRINT

Planet's
Biocapacity

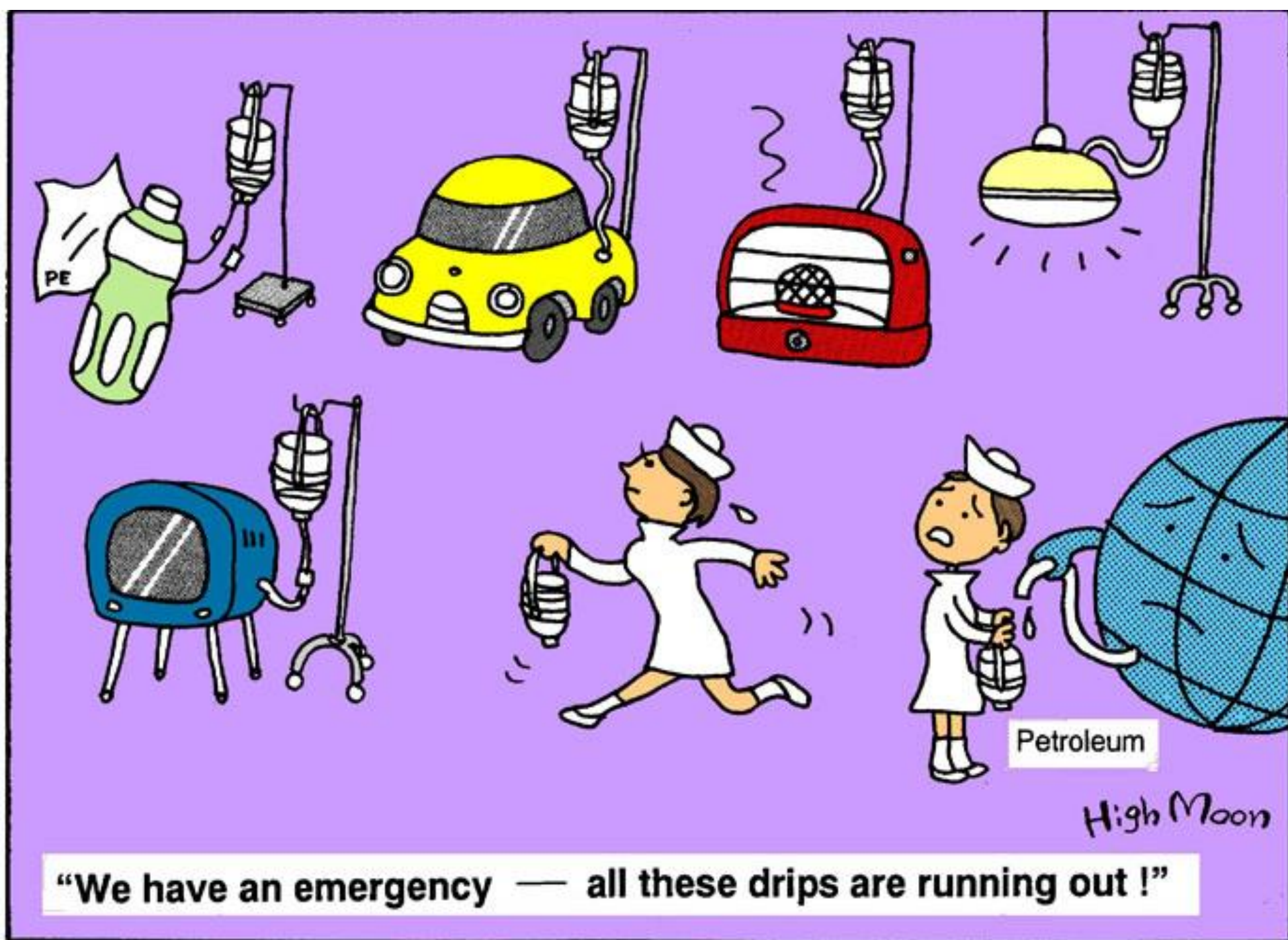

Humanity's
Ecological
Footprint

× 365 days =

**Earth Overshoot
Day**

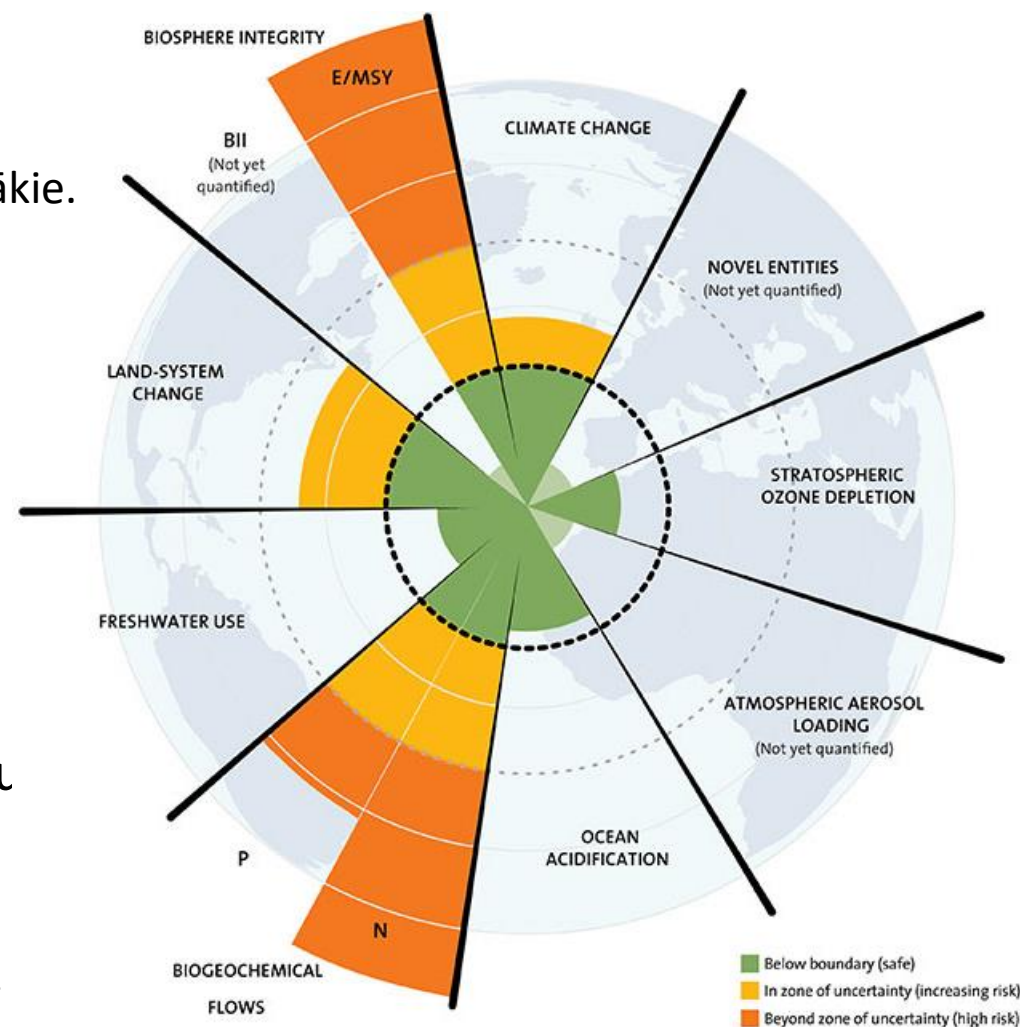
Kāda ir cilvēkiem droša darbības telpa uz šīs planētas?

Globālās biofizikālās robežas jeb planētas robežas.

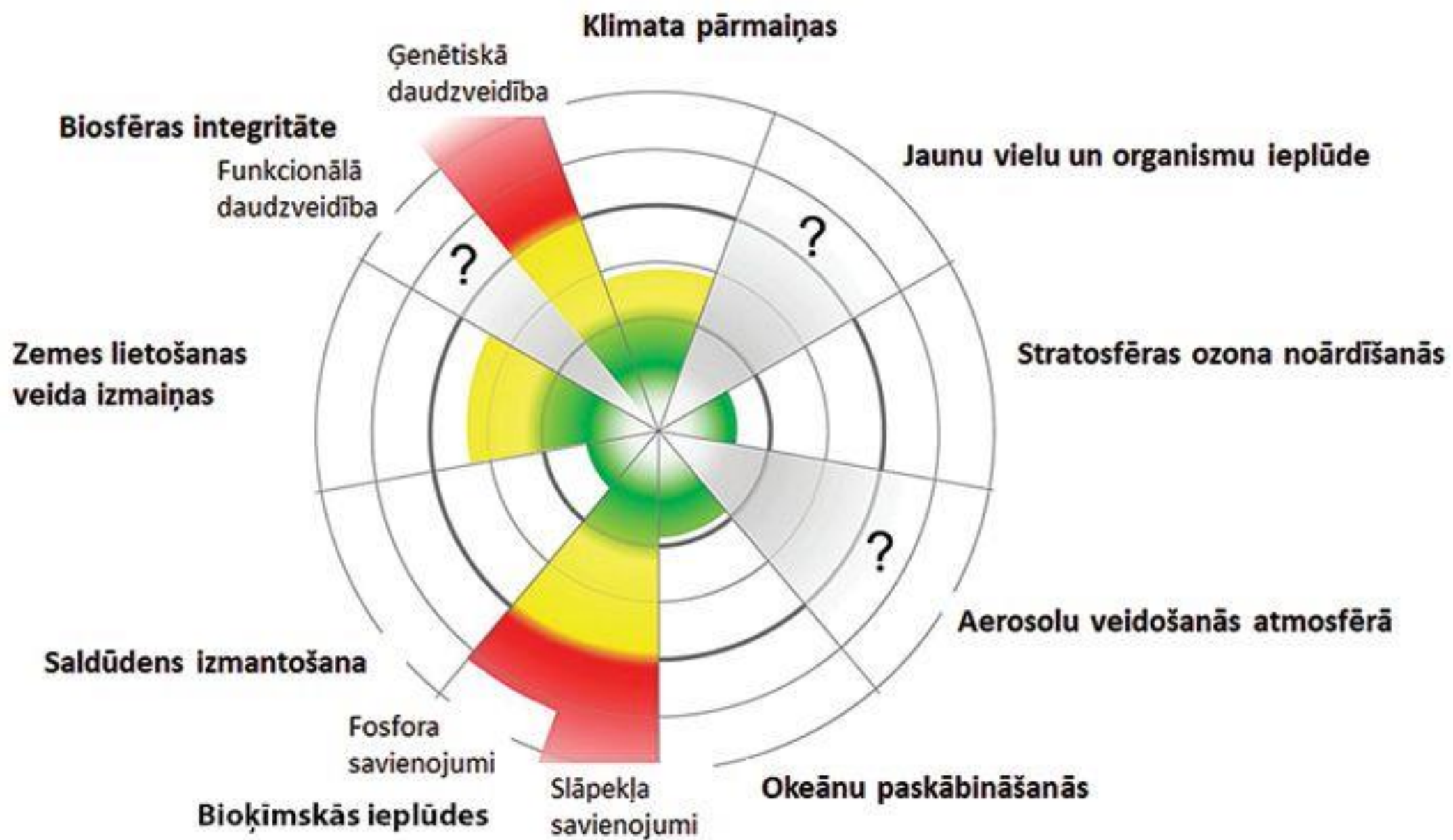
Cilvēka izraisītu pārmaiņu ietekmē radušies globālie izaicinājumi, kas apdraud planētas stabilitāti veidojošus procesus.

Četros no tiem ir pārsniegta stabilitātes robeža, pirmie divi – vissvarīgākie.

1. **Biosfēras integritāte:** sugu daudzveidība, bioloģiskās daudzveidības netaktiskuma indekss,
2. **Klimata pārmaiņas,**
3. Jaunu vielu un organismu ieplūde (nezināmi rādītāji),
4. Skābekļa (ozona) samazināšanās stratosfērā,
5. Siltumnīcefekta gāzu (aerosolu) uzkrāšanās atmosfērā,
6. Okeānu paskābināšanās,
7. **Biogeoķīmiskās ieplūdes:** slāpekļa un fosfora savienojumu daudzums,
8. Dzeramā ūdens (saldūdens) izmantošana,
9. **Izmaiņas zemes sistēmās:** rūpnieciski izmantojamā zeme.

Steffen, W., Richardson, K., Rockström, J., Cornell, S. E., Fetzer, I., Bennett, E. M., ... Sörlin, S. (2015). Planetary boundaries: Guiding human development on a changing planet. *Science*, 347(6223), 1259855. doi:[10.1126/science.1259855](https://doi.org/10.1126/science.1259855)

Robeža noteikti pārsniegta (augsts risks)

Robežas pārsniegums tuvojas (augošs risks)

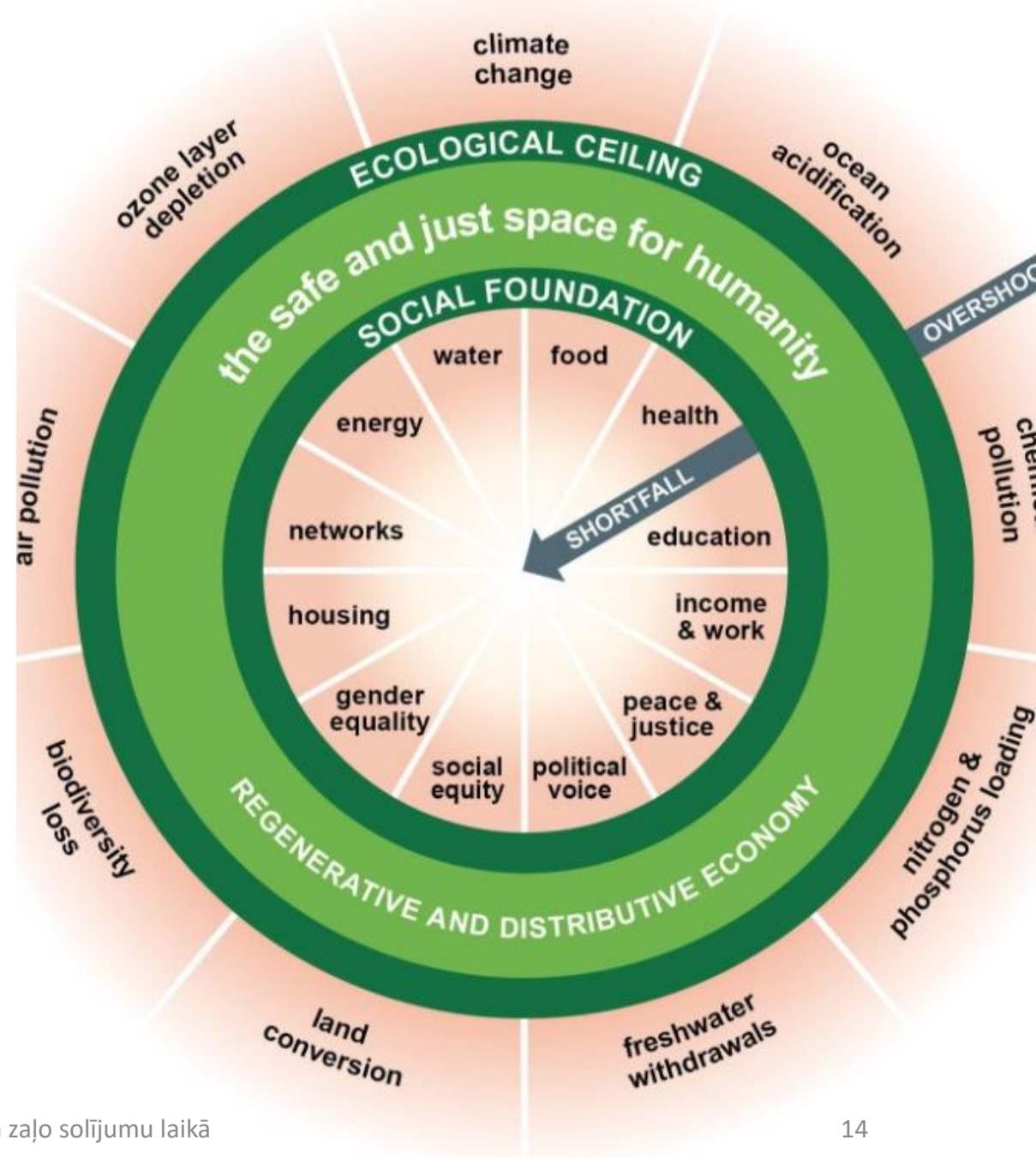
Zem robežas (droši)

Robeža nav kvantitatīvi aprēķināta

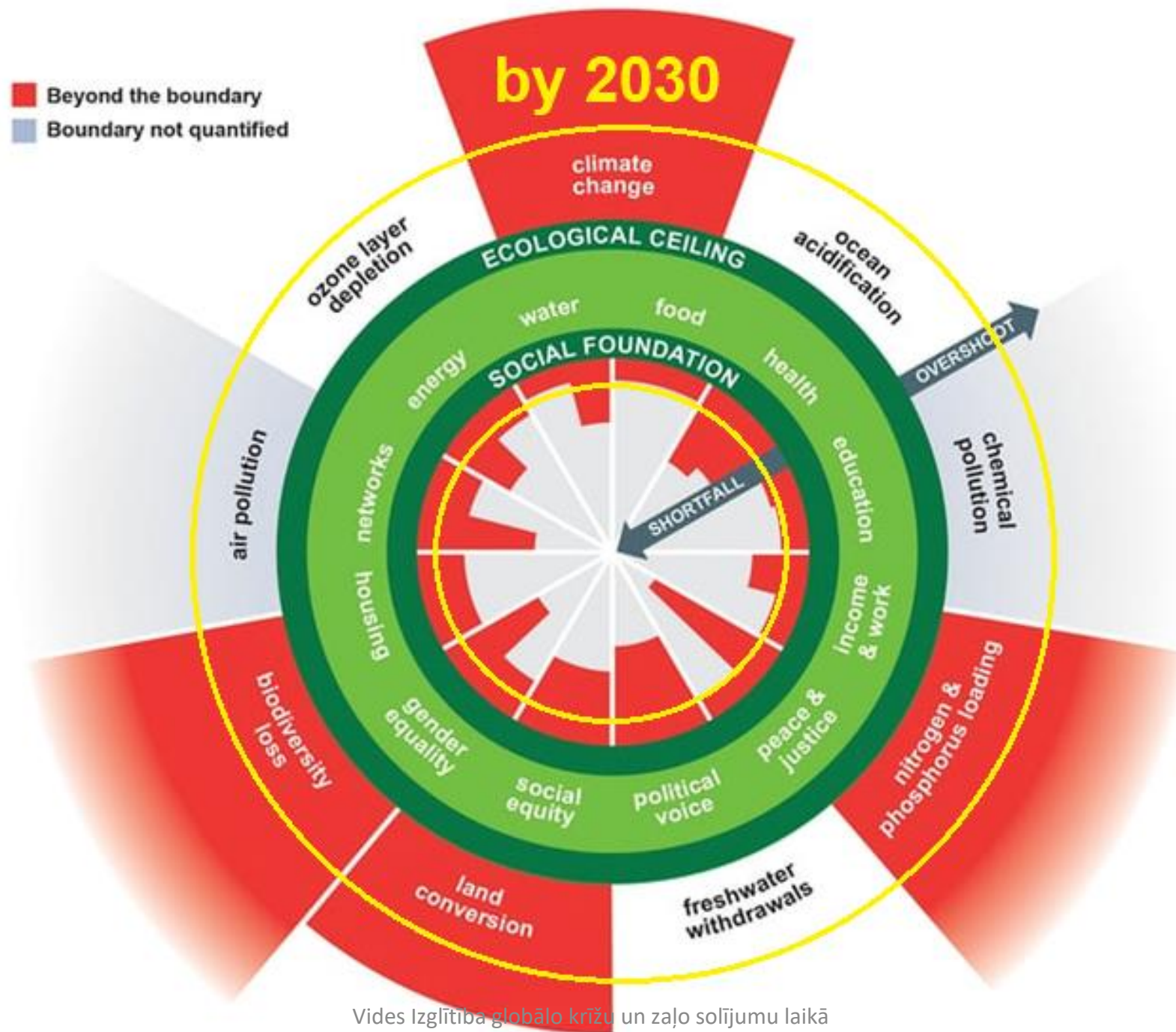
Droša un taisnīga dzīves telpa katram un visiem:

- **ekoloģiskie griesti** – planetārās robežas un
- **sociālās pamatvajadzības** – cieņpilnas cilvēka dzīves pamatkritēriji

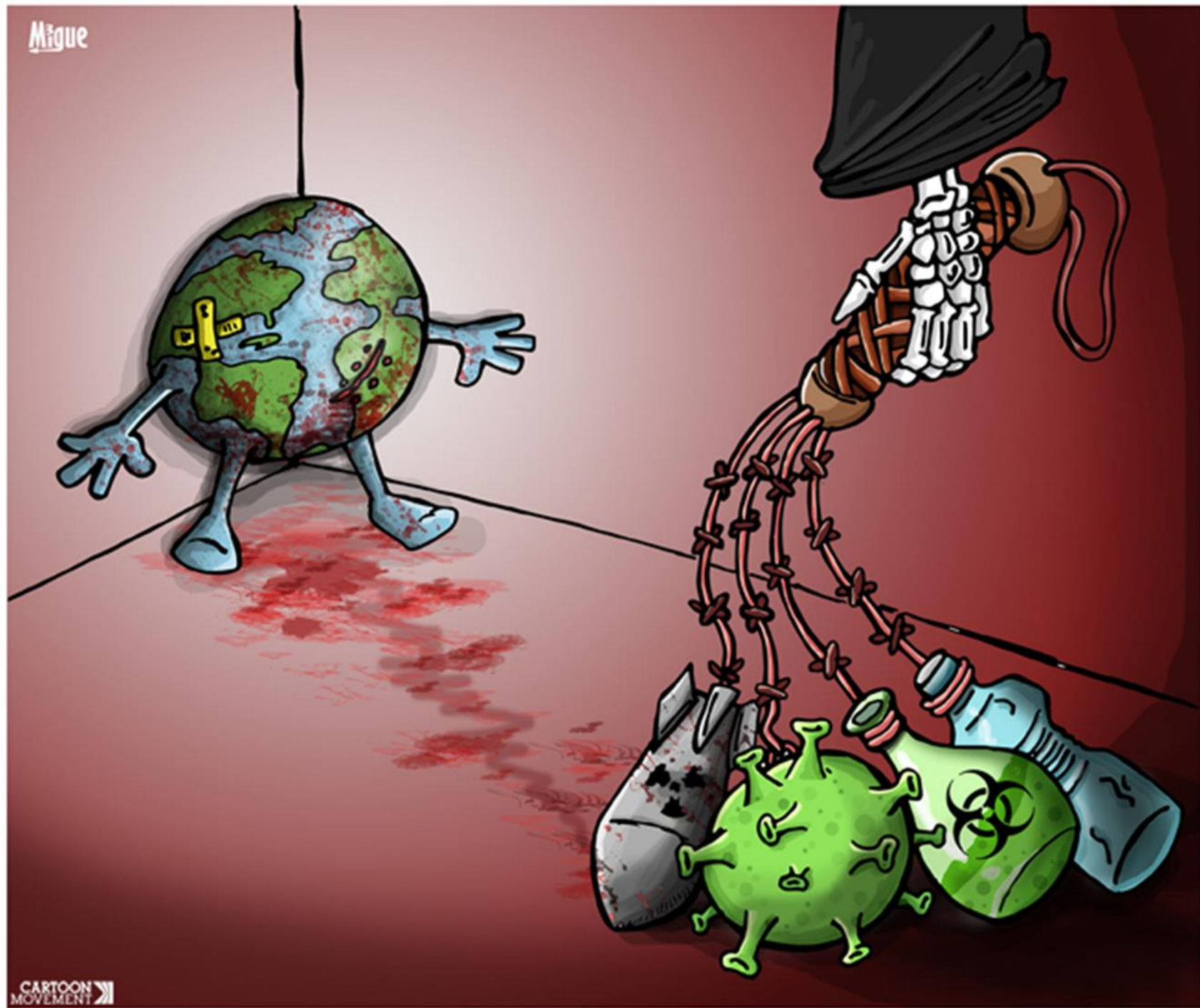
The Doughnut: a safe and just space for humanity.
Image: Kate Raworth and Christian Guthrie / The Lancet Planetary Health

<https://www.oxfam.org/en/video/2012/introducing-doughnut-safe-and-just-space-humanity>

Globālie izaicinājumi

18.10.2021

KLIMATA IZMAIŅAS

PĀRTIKAS TRŪKUMS

ŪDENS PIESĀRŅOJUMS

**DABAS RESURSU
NOPLICINĀŠANA**

GAISA PIESĀRŅOJUMS

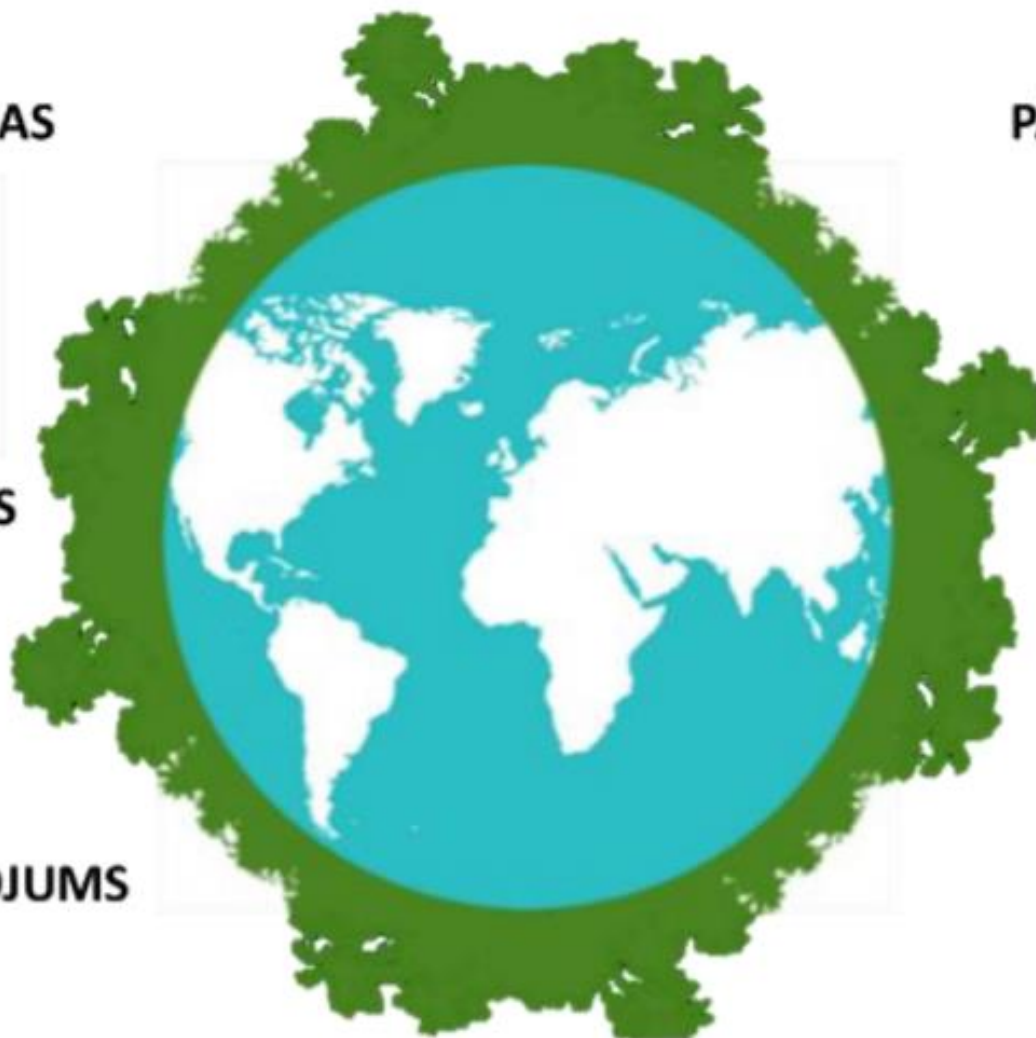
**CILVĒKTIESĪBU
PĀRKĀPUMI**

**CIETSIRDĪGA IZTURĒŠANĀS
PRET DZĪVNIEKIEM**

DZĪVOTŅU IZNĪCINĀŠANA

Lielākie globālie izaicinājumi

1. Klimata pārmaiņas, **klimata krīze**
 2. **Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās**
 3. Pārapdzīvotība izraisītais **pārmērīgais patēriņš**
- *Underestimating the Challenges of Avoiding a Ghastly Future*. *Front. Conserv. Sci.*, 13 January 2021.
 - *Planēta mirst ātrāk, nekā mums šķiet*, tvnet, Janv 19, 2021

The collage is a visual representation of the food system, from production to consumption. It features a chemical plant, a crop duster, fresh produce, a food pyramid, a world map, a man in a green shirt, a butcher, bananas, a child eating, a woman eating a burger, cows, and various food products like Roundup and Gotina. A red banner at the bottom reads "FOOD ALLERGIES".

Ilgspējīgs patēriņš un dzīves kvalitāte

Cilvēku migrācija un kopienas drošība

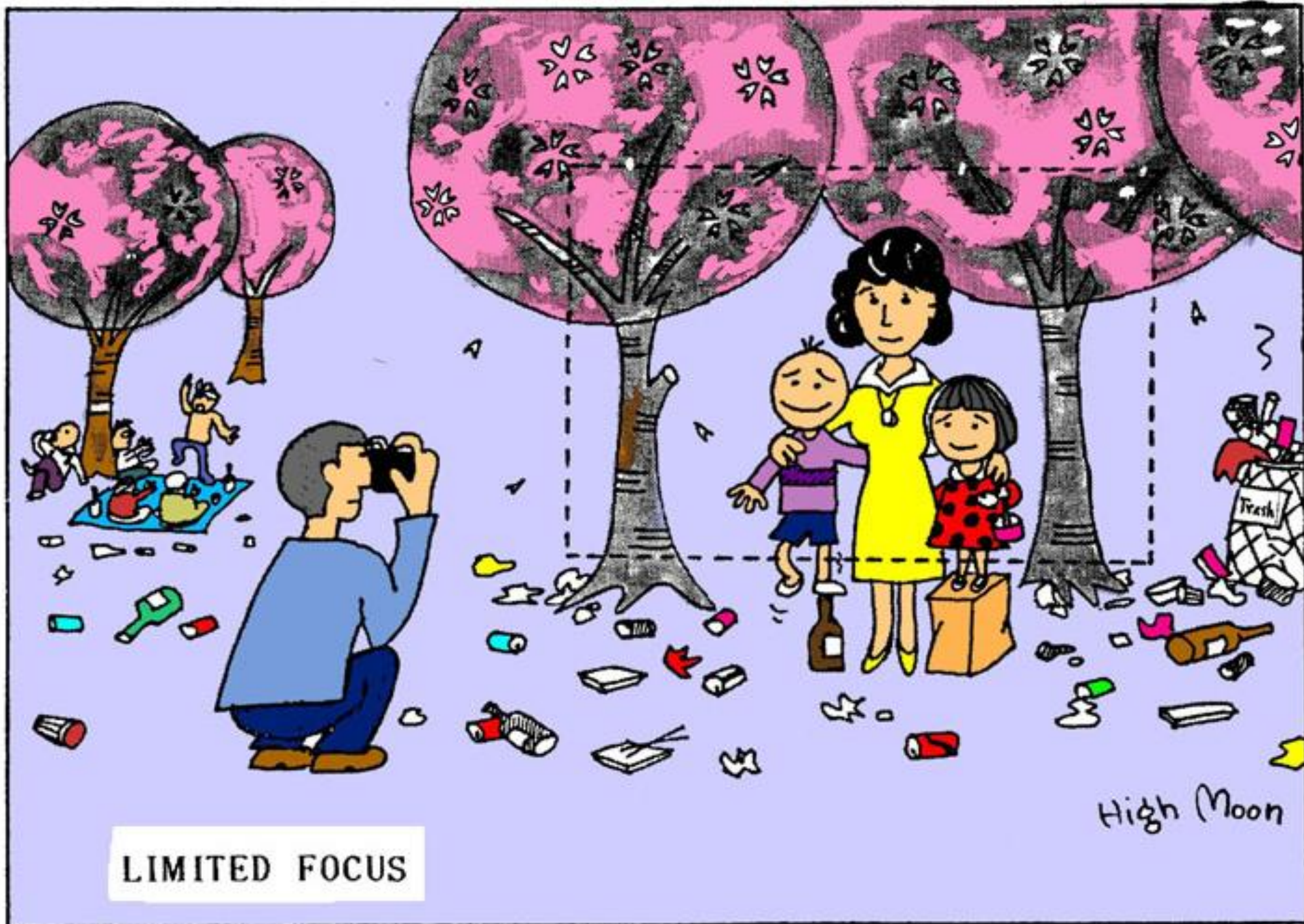
Informācijas pieejamība un kvalitāte

Pilsoniskā līdzdalība un kopienas attīstība

Kā mācīt par globālajiem izaicinājumiem?

Ko darīt?

- Vai man kā skolotājam ir jāstāsta savs viedoklis? Kāpēc? Un ja jā, tad kādos gadījumos?
- Kā rīkoties, ja dzirdam naidīgus komentārus vai viedokļus – par klātesošajiem un par jebkuru citu?
- Kā rīkoties, ja šķiet, ka vajadzētu skolēnu viedokli paplašināt ar kritiskāku skatījumu?

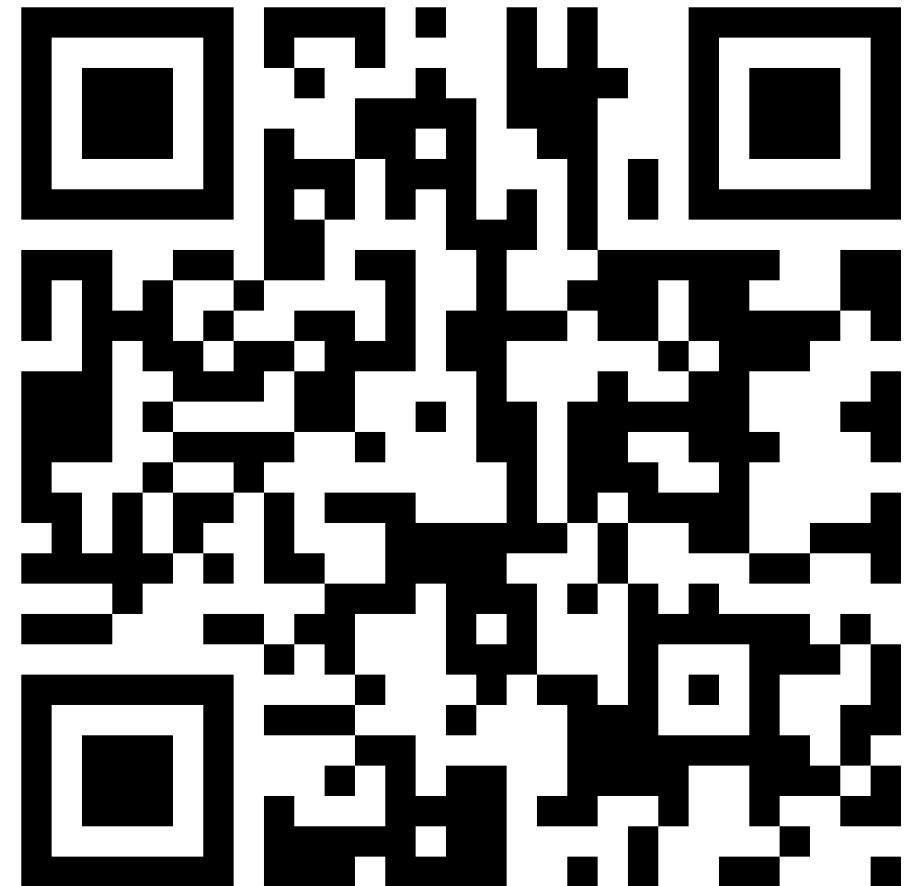
Četras pieejas darbam ar globāliem izaicinājumiem

- **Neitrālā pieeja** (*Procedural Neutrality*): skolotājs kā diskusijas moderators
- **Personīgā viedokļa pieeja** (*Stated Commitment*): skolotājs vienmēr izsaka savu viedokli
- **Līdzsvarotā pieeja** (*A Balanced Approach*): skolotājs iepazīstina ar viedokļu dažādību
- **Izaicinošā pieeja** (*The Devil's Advocate Strategy*): skolotājs apzināti ieņem pretējo viedokli

Teaching about controversial issues

<https://www.tidegloballearning.net/sites/default/files/uploads/2c.44%20teach%20controversial%20iss.pdf>

<https://padlet.com/ingabelousa/a039olr6s1ocny7q>

Pieejas darbam ar globāliem izaicinājumiem

Nosauciet piemēru situācijai, kad šī pieeja būtu visnoderīgākā.

INGA BELOUSA 2021. GADA 18. OKTOBRIS, 05:52:58

Neitrālā pieeja (Procedural Neutrality): skolotājs kā diskusijas moderators

Ruta Zālīte Par atkritumu šķirošanas obligātumu

Antra Avena
Ja svarīgi, lai bērni izsaka savu viedokli

Ruta Amoliņa
Tad, ja tēma ir aktuāla un jauniešiem ir viedoklis par to.

Diskusija par skolēnu lietojamām ūdens pudelēm

Agrita Bartušēvica
Klases audzināšanas stundā, kurā ir nepieciešams uzzināt katra skolēna viedokli, piemēram, klases ekskursijas organizēšana.

Inese Kozlovska. Par veselīgas pārtikas lietošanu uzturā.

Līvija Zariņa Par politiku pieņemtajiem lēmumiem saistībā ar globālajām vides probl

Veselīgs uzturs

Vienreizējo kafijas glāzīšu izmešanas veidi.

Par klases kopējo pasākumu veidošanu.
Elina Lukstiņa

Antoņina
Pirkt veikalā vai izaudzēt savā dārzā

Sarmīte Dreijalte
Kurināmā pilnīga sadegšana

par atkritumu šķirošanu

Mārīte

Sigita
Svešvārdu lietošana ikdienas sarunās.

Personīgā viedokļa pieeja (Stated Commitment): skolotājs vienmēr izsaka savu viedokli

Karīna
Diskusijas beigās varbūt. Tad varbūt var jautāt, vai tas skolēniem liek mainīt savas domas vai uzskatus.

Par augļu un dārzeņu nepieciešamību ikdienas uzturā

Jānis Ķinasts
Par ikdienas personiskām izvēlēm - dzīvstila praksēm.

Ruta Amoliņa
Ja ir nepieciešamība panākt, lai šis viedoklis tiek sadzirdēts un par to tiek diskutēts.

Karīna

Diskusijas uzsākšanai.

Inese Kozlovska. Par ikdienas fiziskām aktivitātēm.

Jutta Medne Par dabas un ūdens piesārņojumu

Ruta A.
Lai veicinātu kritisko domāšanu.

Līvija Zariņa Ekoloģiskā "pēda" un Dabas resursu taupīšana

Piesārņojums

Diāna Siliņa
Par permakultūras, bioloģisko un konvencionālo lauksaimniecību

Līdzsvarotā pieeja (A Balanced Approach): skolotājs iepazīstina ar viedokļu dažādību

Inese Kalniņa, uzturs

Jānis Ķinasts
Par dažādu zināšanu sistēmu līdzspastāvēšanu.

Sandra Egle
Lietu un materiālu otrreizēja izmantošana

Par Covid-19 vīrusu

Sigita
Par lapu savākšanu rudenī

Sandra Nagle
Veselīgs dzīvesveids.

Baiba Jansone, iepirkšanās paradumi

Sandra Egle
Lietu un materiālu otrreizēja izmantošana

Par Covid-19 vīrusu

Sigita
Par lapu savākšanu rudenī

Piemēram, par atomenerģijas izmantošanas iespējām
Erna Suharževska

Svetlana Jonāse
uzturs un tā nozīme veselībai

Piemēram, par atomenerģijas izmantošanas iespējām
Erna Suharževska

Svetlana Jonāse
uzturs un tā nozīme veselībai

Runājot par globālajiem izaicinājumiem

Inga Pulkstene
pasaules pārapsdzīvotība

Izaicinošā pieeja (The Devil's Advocate Strategy): skolotājs apzināti ieņem pretējo viedokli

Karīna
Rosinot skolēnus domāt par lietām / problēmām no cita skatu punkta, ja ir vērojams vienas puses viedoklis par kaut ko.

Ruta A.
Lai rosinātu diskusiju, padarītu to intensīvāku.

Astra Pīruška Runājot par migrācijas problēmām

Ruta Zālīte Par augļu un dārzeņu nepieciešamību ikdienas uzturā

Vineta Bērziņa ;
atkritumu (ne)šķirošana

Anita Jekševica. Par atšķirībām bērnu ārējā izskatā.

Materiālu otrreizēja izmantošana

Dace Ozola
Dzīvot laukos vai pilsētā?

Ieva
Ilgtspējīgas enerģijas ieguves veidi.

Gita Meijere

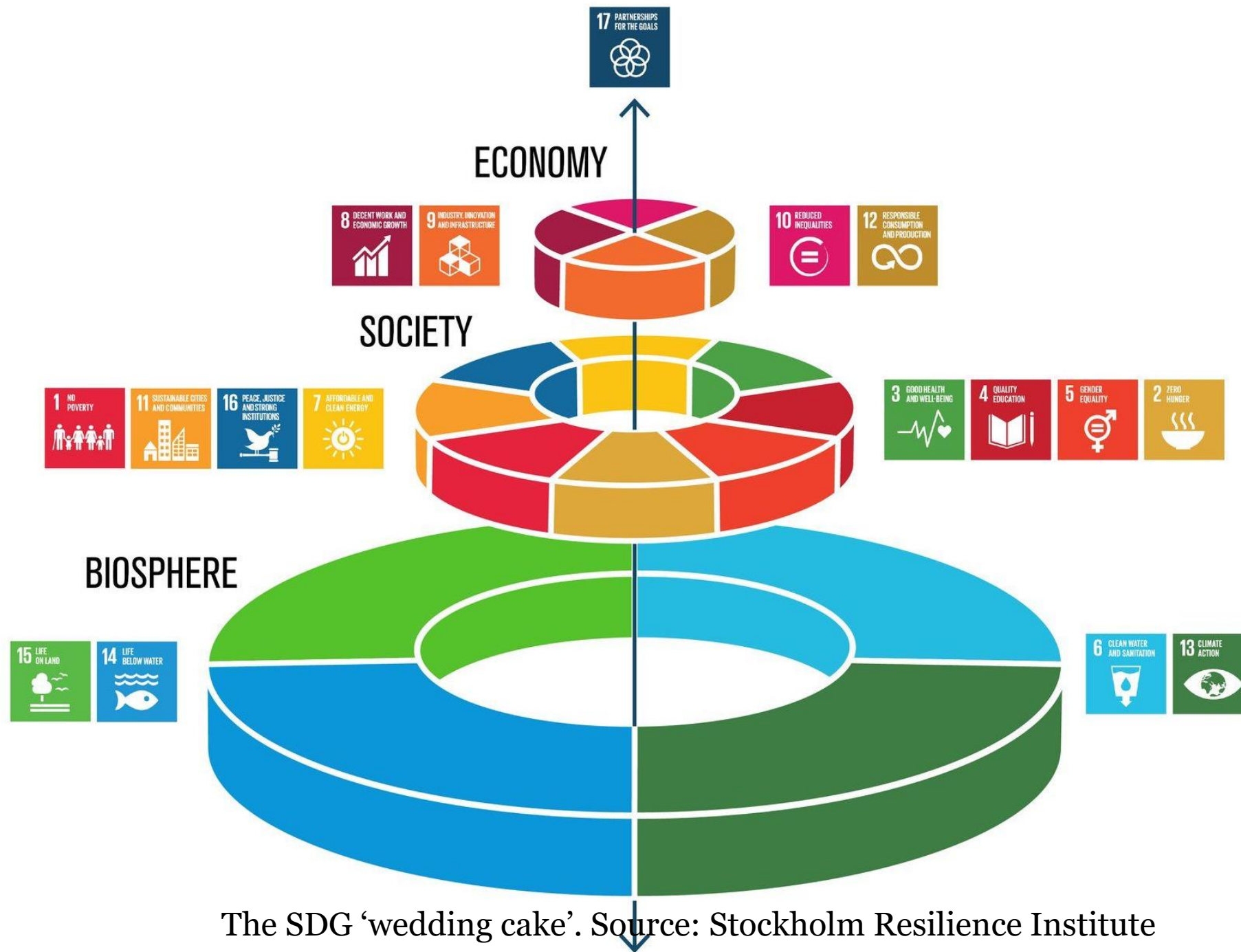
Marita Jonase

IAN DUDLEY
+ ANNA TRUNDLE

[UN.ORG/SUSTAINABLEDEVELOPMENT](https://un.org/sustainabledevelopment)

The SDG 'wedding cake'. Source: Stockholm Resilience Institute

IAM – ko var darīt skolotājs?

Darāmo lietu saraksts planētai
Pasaules lielākā mācību stunda
Globālās izglītības nedēļa

18.10.2021

Vides Izglītība globālo

“Pasaules lielākā mācību stunda” starptautiska izglītības akcija

Ik gadu iesaistās ap 50 izglītības iestāžu.

Mērķis – iepazīt Ilgtspējīgas attīstības mērķus un rīkoties, lai tos sasniegtu.

[Nāc talkā klimatam 2021](#)

[Sadarbība – ANO 75 2020](#)

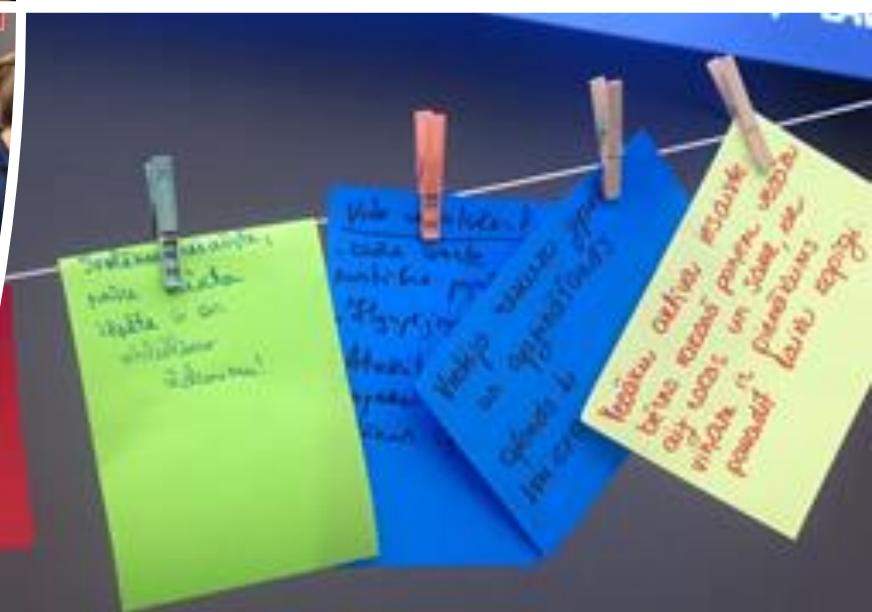
[Kādu pasauli tu vēlies? 2019](#)

[Līdzdalība 2018](#)

[Katram šķīvim savs stāsts 2017](#)

[Solis pasaulē 2016](#)

[Mācīties pārveidot! 2015](#)

WHAT DO YOU SEE THROUGH YOUR GLOBAL GOALS GLASSES

Tell us with a social media post to @TheWorldsLesson
"I see... #WorldsLargestLesson #GlobalGoals"

 TheWorldsLesson TheWorldsLargestLesson @theworldslesson

MANA GLOBĀLO MĒRĶU PASE

Vārds:

Klase:

1. MĒRKIS

Uzzīmē 1. mērķi šeit:

Viena lieta, ko es uzzināju, ir

.....

.....

Tas, ko es varētu darīt, ir

.....

.....

Skolotājs:

16. MĒRKIS

Uzzīmē 16. mērķi šeit:

Viena lieta, ko es uzzināju, ir

.....

.....

Tas, ko es varētu darīt, ir

.....

.....

Skolotājs:

2. MĒRKIS

Uzzīmē 2. mērķi šeit:

Viena lieta, ko es uzzināju, ir

.....

.....

Tas, ko es varētu darīt, ir

.....

.....

Skolotājs:

17. MĒRKIS

Uzzīmē 17. mērķi šeit:

Viena lieta, ko es uzzināju, ir

.....

.....

Tas, ko es varētu darīt, ir

.....

.....

Skolotājs:

3. MĒRKIS

Uzzīmē 3. mērķi šeit:

Viena lieta, ko es uzzināju, ir

.....

.....

Tas, ko es varētu darīt, ir

.....

.....

Skolotājs:

Kurš mērķis ir visnozīmīgākais Tev un kāpēc?

.....

.....

**Apsviecām! Tu esi iepazīnīš
visu globālo mērķu pasauli!**

Ilgospējīgas attīstības mērķi: es, kopiena, valsts un pasaule

Materiāla autors:

Latvijas Platforma attīstības sadarbībai | www.lapas.lv

Materiāla izstrādei izmantota brīvpieejas informācija.

Materiāla pārpublicēšana bez rakstiskas atļaujas no autora aizliegta.

Materiālu drīkst izmantot informatīvos un izglītojošos nolūkos, darbam stundās un nodarbībās, sabiedrības informētības paaugstināšanai par ilgtspējīgu attīstību.

Materiāls tapis ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu. Par materiāla saturu atbild Latvijas Platforma attīstības sadarbībai.

Projekts:

„Esi pirmais tur, kur citi būs rīt!”

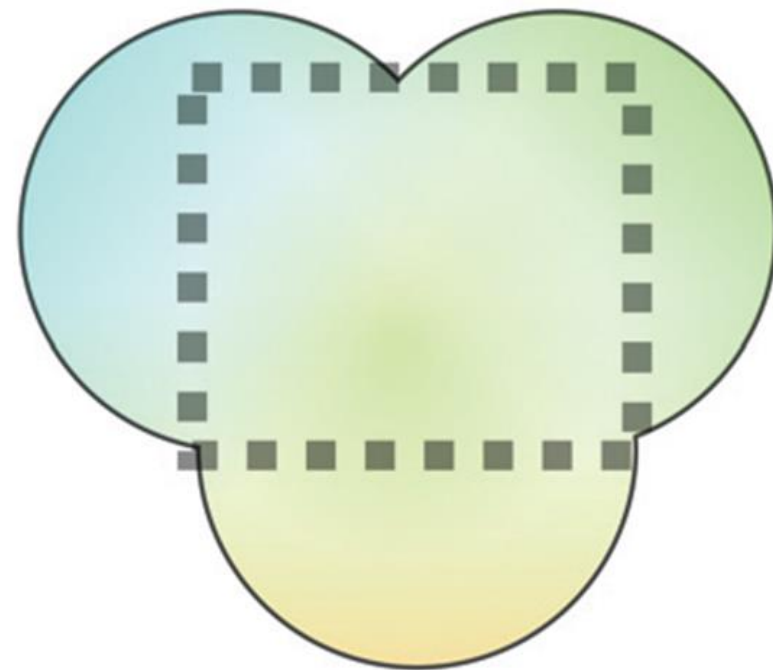
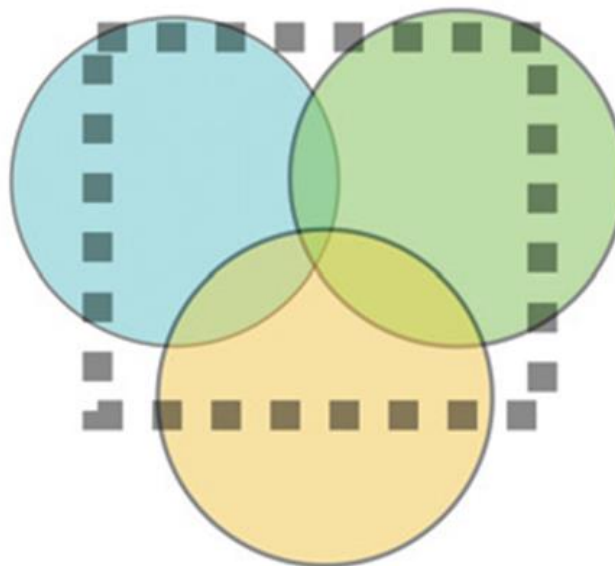
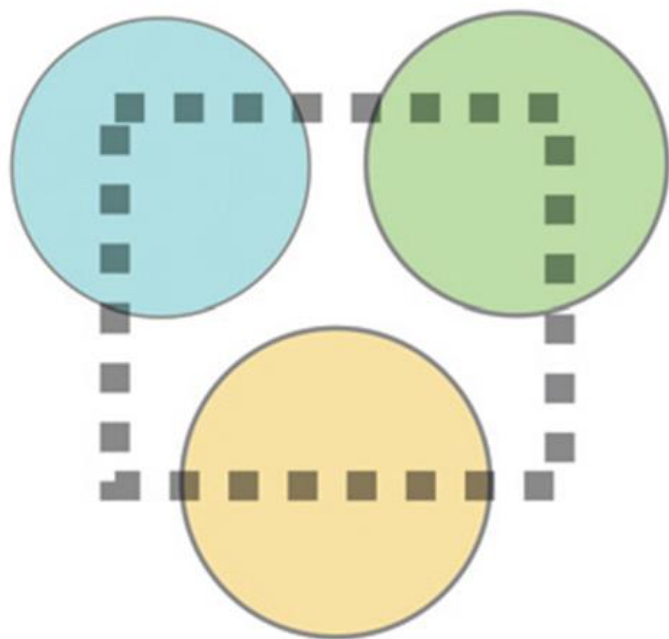
(projekta reģ. nr. 1-08/179/2017)

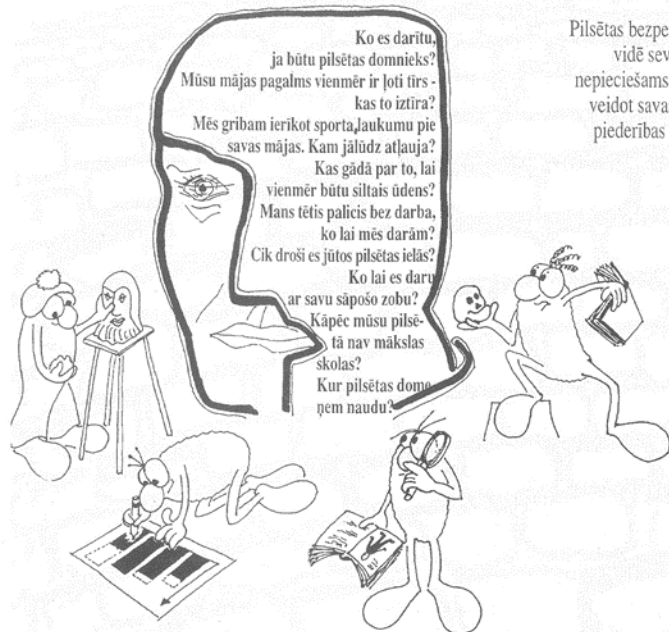
LAPAS LATVIJAS PLATFORMA
ATTĪSTĪBAS SADARBĪBAI

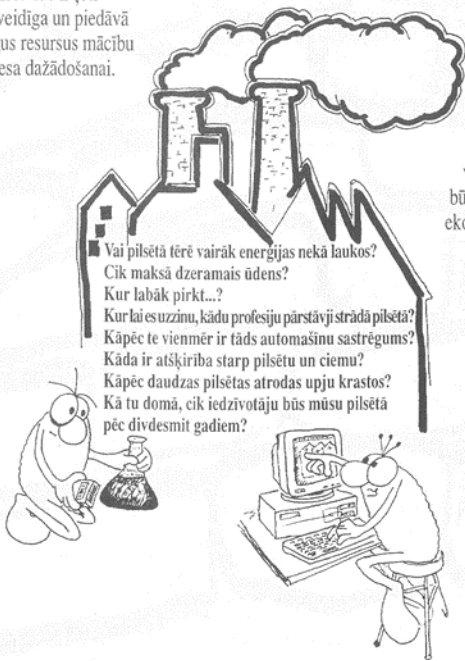
Integrācijas pieejas:

multidisciplinārā, starpdisciplinārā, transdisciplinārā

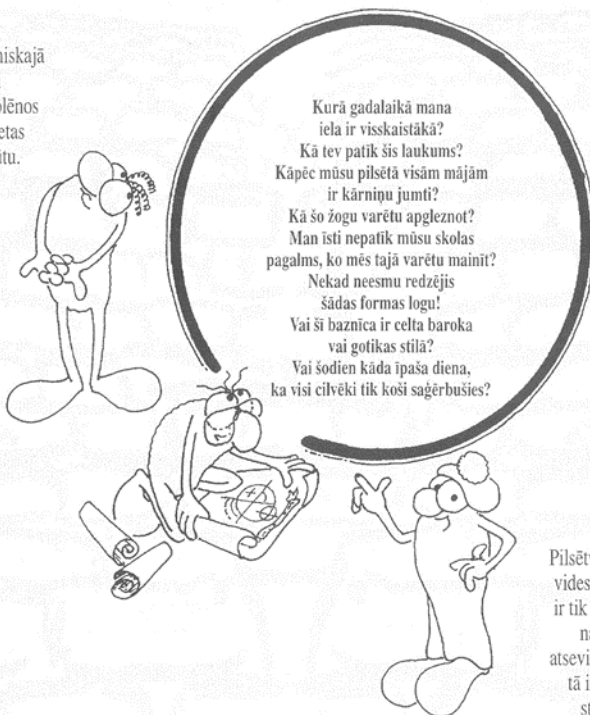

Pilsētvide ir ļoti daudzveidīga un piedāvā bagātīgus resursus mācību procesa dažādošanai.

Pilsētas bezpersoniskajā vidē sevišķi nepieciešams skolēnos veidot savas vietas piederības sajūtu.

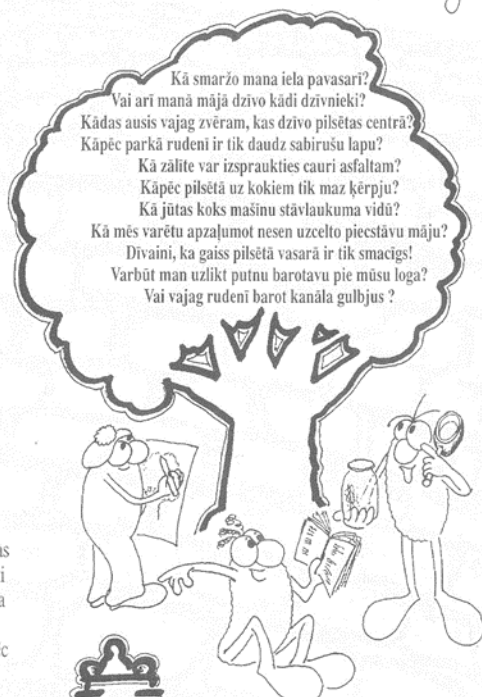
Kurā gadalaikā mana iela ir visskaistākā?
Kā tev patīk šis laukums?
Kāpēc mūsu pilsētā visām mājām ir kārņiņu jumti?
Kā šo žogu varētu apgleznot?
Man isti nepatīk mūsu skolas pagalmi, ko mēs tajā varētu mainīt?
Nekad neesmu redzējis šādas formas logu!
Vai šī baznīca ir celta baroka vai gotikas stilā?
Vai šodien kāda īpaša diena, ka visi cilvēki tik koši saģērbušies?

Pilsētās dzīvo apmēram 70 procenti Latvijas iedzīvotāju.

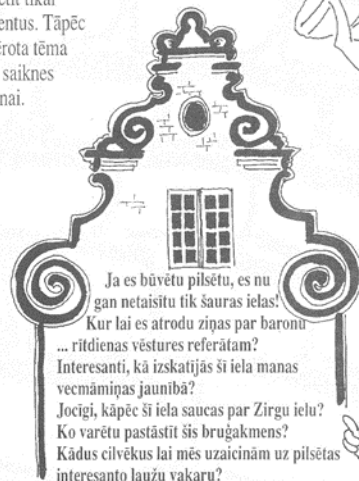
Pilsētvide ir ļoti labs kompleksas vides paraugs, jo dažādi aspekti ir tik cieši saistīti cits ar citu, ka nav iespējams pēīt tikai atsevišķus tās fragmentus. Tāpēc tā ir sevišķi piemērota tēma starppriekšmetu saiknes nodrošināšanai.

Urbanizētā vidē visvairāk izpaužas būtiskākās sociālās un ekoloģiskās problēmas, kuru novēršanai vajadzīgi tūlītēji risinājumi.

Kā smaržo mana iela pavasarī?
Vai arī manā mājā dzīvo kādi dzīvnieki?
Kādas ausis vajag zvēram, kas dzīvo pilsētas centrā?
Kāpēc parkā rudenī ir tik daudz sabirušu lapu?
Kā zāļi var izspraukties cauri asfaltam?
Kāpēc pilsētā uz kokiem tik maz ķērpju?
Kā jūtas koks mašīnu stāvlaukuma vidū?
Kā mēs varētu apzaļumot nesen uzcelto piecstāvu māju?
Divaini, ka gaiss pilsētā vasarā ir tik smacīgs!
Varbūt man uzlikt putnu barotavu pie mūsu loga?
Vai vajag rudenī barot kanāla gulbjus?

Ja es būvētu pilsētu, es nu gan netaisītu tik šauras ielas!
Kur lai es atrodu ziņas par baronu ... rītdienas vēstures referātam?
Interesanti, kā izskatījās šī iela manas vecmāmiņas jaunībā?
Jocīgi, kāpēc šī iela saucas par Zirgu ielu?
Ko varētu pastāstīt šis bruģakmens?
Kādus cilvēkus lai mēs uzaicinām uz pilsētas interesanto ļaužu vakaru?

Pilsēta ir mums tepat apkārt - cilvēki, organizācijas, notikumi, informācija ir viegli sasniedzami.

Pedagoģiskie risinājumi vides taisnīguma integrēšanai mācību procesā:

- **Izpēti vides konfliktus vietējā kopienā:** integrē līdzdalību vides konfliktu risināšanā un cieņu pret skartajām kopienām; uzņemies antropologa vai sociologa lomu, ieplāno laiku, esi atvērts, attīsti mijiedarbības prasmes, īpaši klausīšanos, konteksta izjūtu, reflektēšanu:
 - Sensorā kartēšana – atkritumi, smakas, skaņas,
 - Etnogrāfija tiešsaistē – organizāciju, iestāžu, uzņēmumu sociālos medijos un saziņā atspoguļotās informācijas izvērtēšana par to, kā tiek atspoguļoti vides konflikti;
- **Izpēti sarežģītu problēmjautājumu interpretācijas:** veiksmes stāstu, cilvēku pieredzes izpēte palīdz nezaudēt cerīgu skatījumu:
 - Vērtību, attieksmju, motivācijas, izjūtu izpēte,
 - Pretrunu izpēte;
- **Rosini skolēniem vai studentiem iesaistīties vietējā kopienā:** izveido produktus, ko var izmantot vietējā kopienā:
 - Digitālie stāsti par vietējā kopienā nozīmīgiem tematiem,
 - Ekoloģiskās pēdas, CO2 pēdas, ūdens pēdas, pārtikas atkritumu audits;
- **Meklē un sniedz atbalstu ilgtspējas interešu grupai, partnerībai, infrastruktūrai, programmai, kampaņai**
- **Citi risinājumi**
<https://serc.carleton.edu/integrate/workshops/envirojustice2013/activities.html>

Kādi ir aktuālākie globālie vides izglītības temati?

Aprēķini sava dzīvesveida ietekmi:

- [Uz klimatu](#): Lai apturētu neatgriezeniskas klimata pārmaiņas un saglabātu līdzšinējo līdzsvaru dabā, viens cilvēks nedrīkst radīt vairāk kā 3 tonnas CO₂ gadā.
- [Ekoloģiskās pēdas nospiedums](#): hektāros izteikta zemes un ūdens platība, kas nepieciešama, lai nodrošinātu kādas ekonomikas vai populācijas ilgtermiņa izdzīvošanu pie noteiktiem dzīves standartiem.
- [JŪRAS EITROFIKĀCIJAS KALKULATORS](#): Pēdējo 100 gadu laikā Baltijas jūras unikālā ekosistēma kļuvusi par barības vielām pārsātinātu, eitrofu vidi. Galvenais iemesls tam ir organiskā piesārņojuma ieplūšana jūrā. Lielākā daļa piesārņojuma nāk no lauksaimniecības, satiksmes, rūpniecības, notekūdeņiem un kuģošanas.

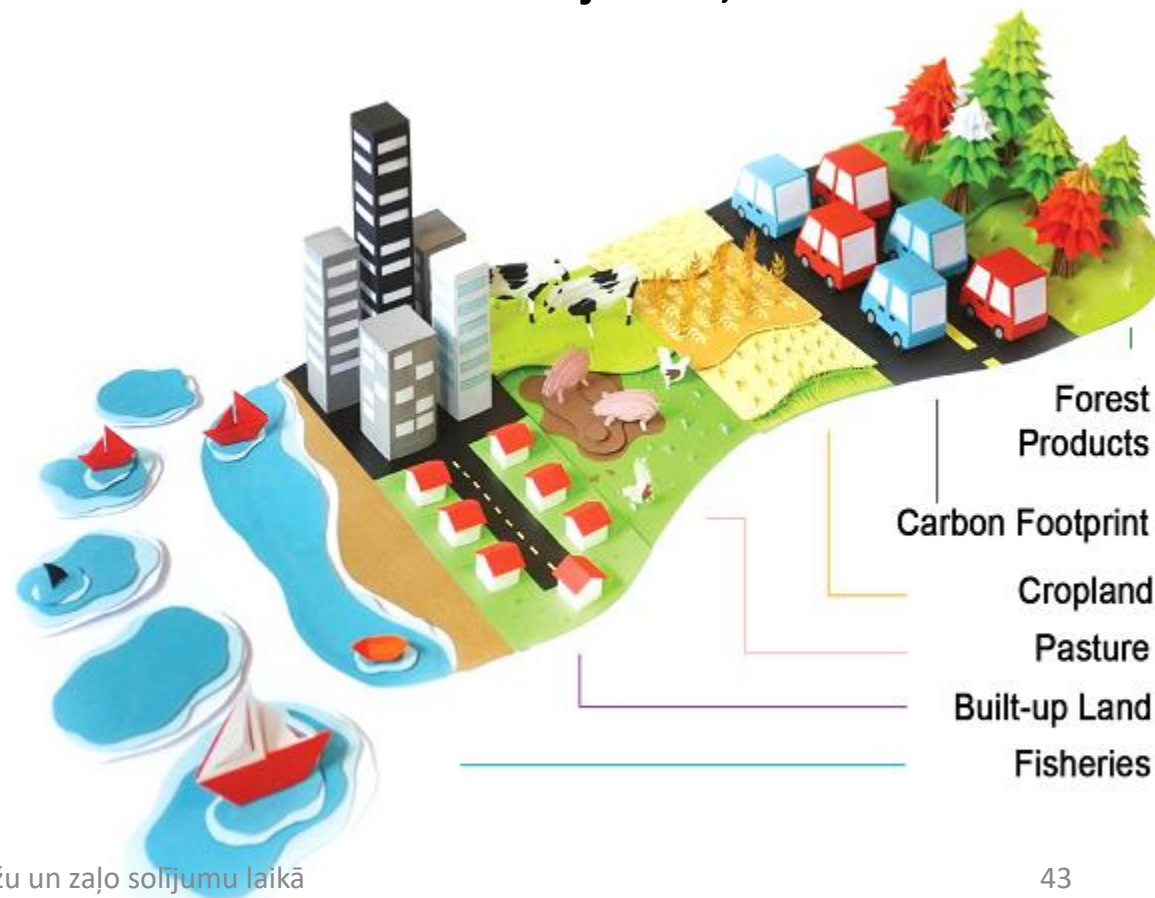
Ekoloģiskās pēdas kalkulators

Ekoloģiskās pēdas nospiedums ir hektāros izteikta zemes un ūdens platība, kas nepieciešama, lai nodrošinātu kādas ekonomikas vai populācijas ilgtermiņa izdzīvošanu pie noteiktiem dzīves standartiem.

Ja visu bioproduktīvo teritoriju sadala uz pasaules iedzīvotāju skaitu, katram planētas iedzīvotājam visu viņa vajadzību apmierināšanai ir 1,8 ha zemes. **Taču mēs dzīvojam tā, it kā mums katram būtu vismaz 4 hektāri.**

- Māja
- Transports
- Pārtika
- Citas preces un pakalpojumi

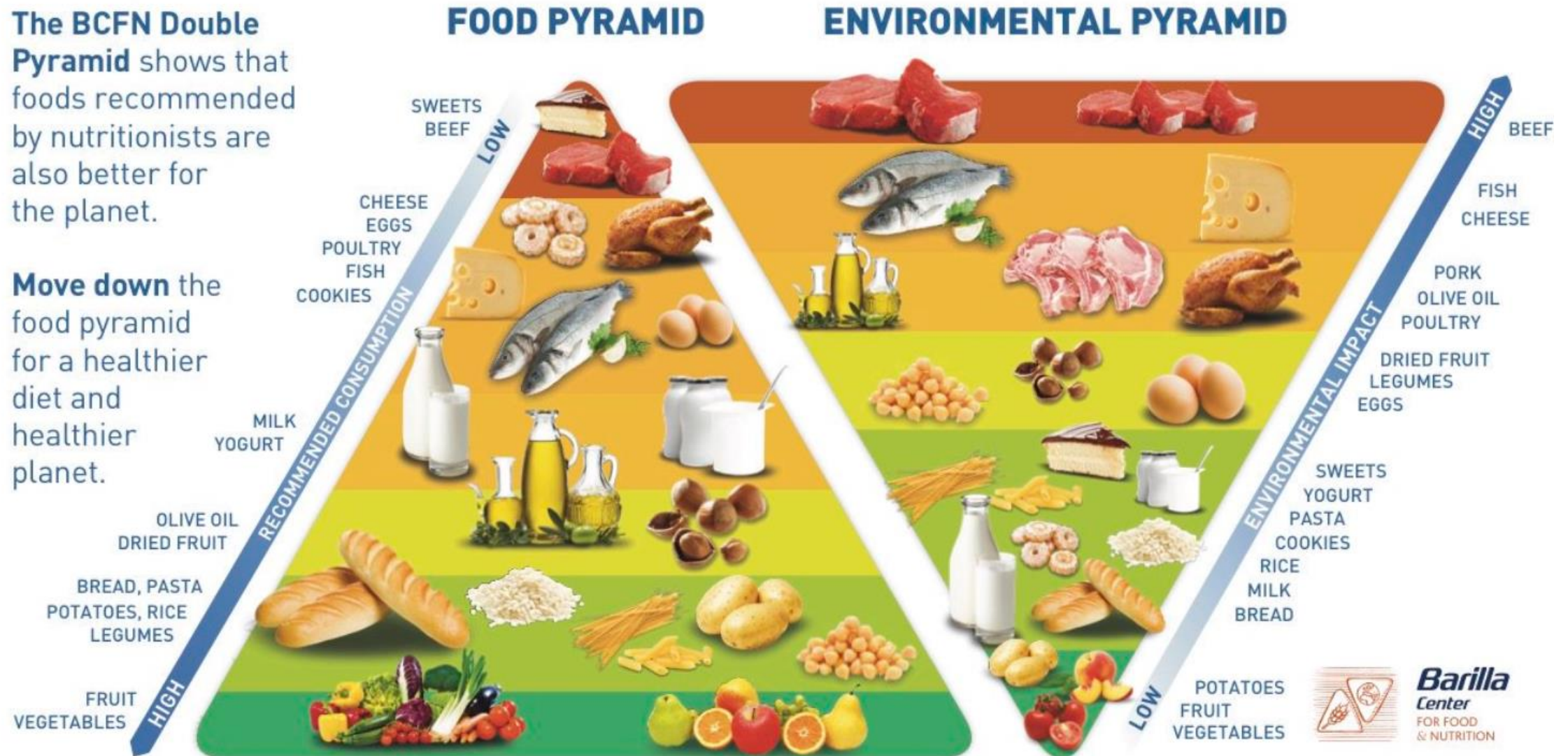
Ekoloģiskās pēdas koncepciju un aprēķina metodiku ir izstrādājuši Viljams Rīss (William Rees) un *Global Footprint Network* direktors Matiss Vekerneidžels (Mathis Wackernagel) 1990. gadu sākumā.

Kā pārtikas produktu izvēle ietekmē veselību un vides ilgtspēju?

The BCFN Double Pyramid shows that foods recommended by nutritionists are also better for the planet.

Move down the food pyramid for a healthier diet and healthier planet.

Tomātu kečupa īsā jeb lokālā piegādes ķēde

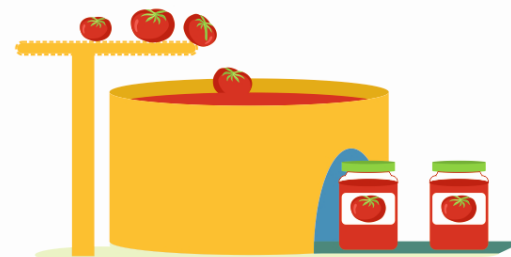
No lauka līdz galdam

Tomātu audzēšana

Tomātu novākšana

Tomātu pārstrāde kečupā

Kečupa patēriņš

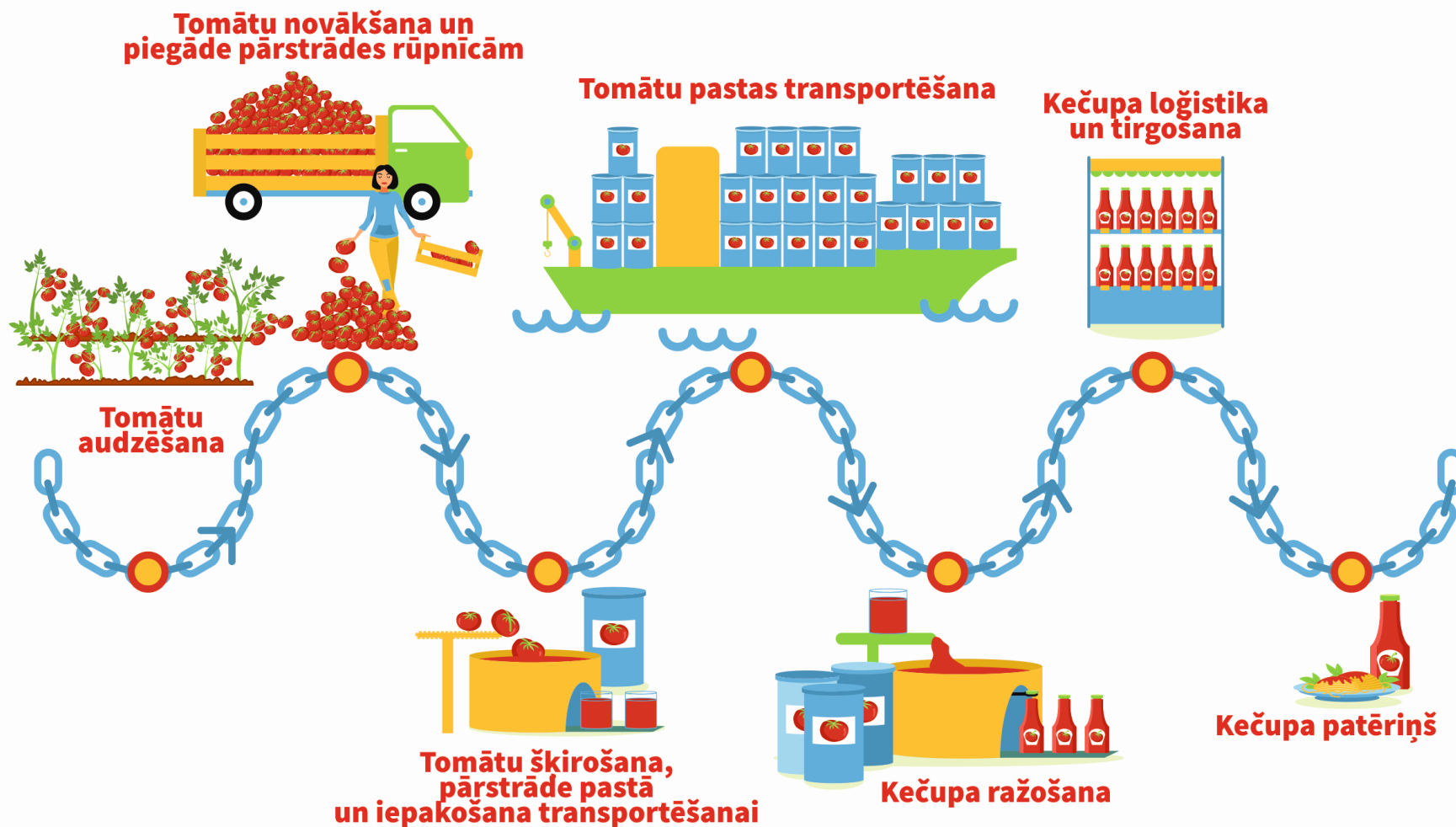
Zaļā brīvība

ar cieņu
par pārtiku

Tomātu kečupa garā jeb globālā piegādes ķēde

No lauka līdz galdam

Cik liela ir
pārtikas
patēriņa
ietekme uz
mūsu
ekoloģisko
pēdu?

18.10.2021

HOW MUCH DOES **FOOD** CONTRIBUTE TO OUR
ECOLOGICAL FOOTPRINT?

IT TAKES
1.7
EARTHS

TO SUPPORT

**HUMANITY'S
DEMAND ON NATURE**

We use more ecological resources and services than nature can regenerate through overfishing, overharvesting forests, and emitting more carbon dioxide into the atmosphere than forests can sequester.

FOOD

MAKES UP

26%

OF HUMANITY'S
ECOLOGICAL
FOOTPRINT

SUSTAINABLE FOOD IS

ECOLOGICALLY RESPONSIBLE

FAIR AND ACCESSIBLE

Farmers, fishers & food workers have a livable income

All people have access to a basic, affordable, nutritious diet

People live with dignity in sustainable rural communities

Promotes justice and fair trade in countries in the global south

LOCAL

HEALTHY

NO WASTE

Banānu stāsts

Pastāv **izteikta nevienlīdzība** resursu sadalījumā starp attīstītajām un attīstības valstīm.

Banānus audzē, novāc un iepako cilvēki no attīstības valstīm. Kāds ir viņu darbs un dzīve plantācijās?

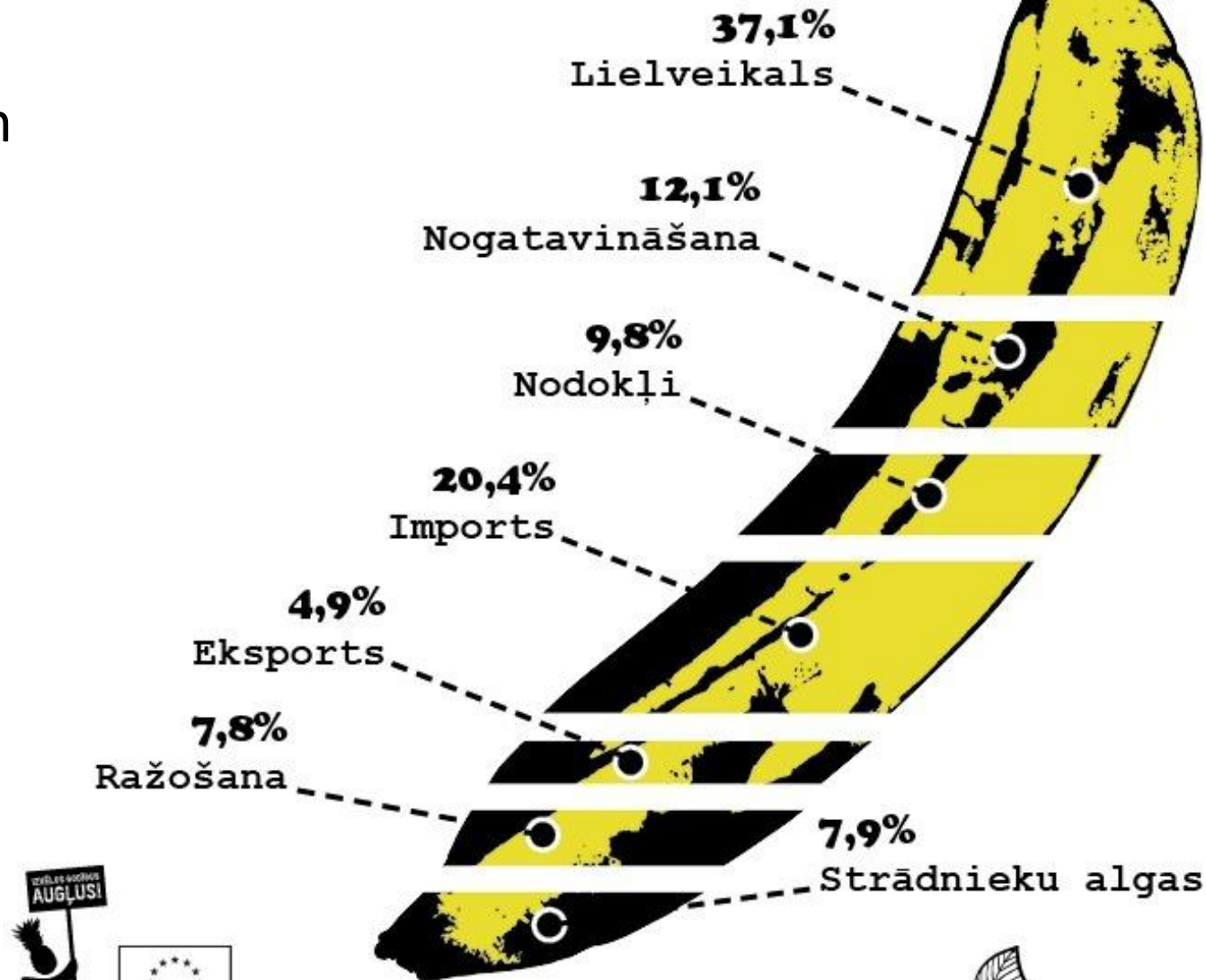
Kaut arī banāni ir ceļojuši pāri pus pasaulei, tie vidēji ir par ceturtdaļu lētāki nekā vietējie āboli.

Kas maksā patieso cenu?

Kurš var ietekmēt plantāciju strādnieku dzīvi?

KURŠ NOPELNA?

Banāna cenas nevienlīdzīgais sadalījums

Stāsti no plantācijām var būt arī citādi

Ir vietas, kur banānu industrija darbojas citādi.

Sertifikācijas sistēmām, neatkarīgām arodbiedrībām un pašvaldībām ir svarīga loma.

Godīgās tirdzniecības **marķējumi** ir viens no **mehānismiem** kā mazināt nevienlīdzību produktu piegādes ķēdēs.

Tropisko augļu kompānijas un lielveikali mainīs savu rīcību, ja saņems signālu no patērētājiem, kam rūp, no kurienes nāk preces viņu iepirkumu grozos un kāds ir to stāsts.

Mūsu ikdienas patēriņš lielā mērā ir atkarīgs no cilvēku darba **attīstības valstīs**, mēs varam netieši **ietekmēt viņu labklājību ar savām ikdienas izvēlēm**.

18.10.2021

Vides Izglītība globālo krīžu un zaļo solījumu laikā

Vai godīgās tirdzniecības stāsts ir tikai par banāniem?

7. GODĪGĀS TIRDZNIECĪBAS PRODUKTI

GODĪGĀS TIRDZNIECĪBAS PRODUKTU TIRGOŠANA EIROPĀ SĀKĀS GALVENOKĀRT AR TRADICIONĀLAJIEM ROKDARBIEM, BET 1973. GADĀ UZ EIROPU IMPORTĒJA PIRMO GODĪGĀS TIRDZNIECĪBAS KAFIJU NO GVATEMALAS. ŠODIEN VISĀ PASAULĒ PIEEJAMI VAIRĀK KĀ 27 000 PRODUKTI AR FAIRTRADE MARKĒJUMU — NO PĀRTIKAS LĪDZ PUKĒM, ZELTAM, KOKVILNAI UN SPŌRTA BUMBĀM. (3. attēls)

3. attēls. Godīgās tirdzniecības produktu klasifikācija (saskaņā ar Fairtrade International)

Kakao:

kakao pupiņas, kakao masa, kakao sviests, kakao pulveris.

Kafija

Tēja:

Camellia sinensis

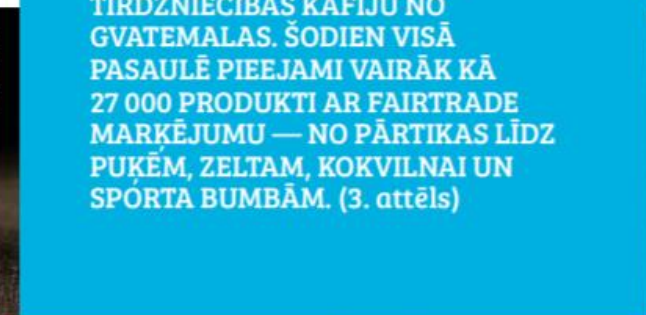
Rieksti:

mandeļi, valrieksti, makadāmijas rieksti, zemesrieksti, kešjū rieksti, Brazīlijas rieksti, aprikožu sēklas, citi.

Cukurs:

niedru cukurs, melase, citi cukura produkti

Zelts

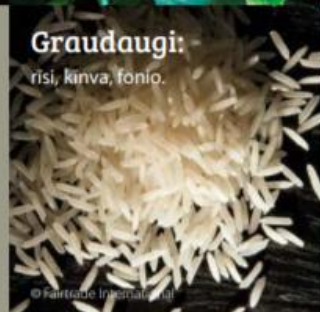
Augu tējas un garšvielas:

roibušs, piparmētras, kumelītes, hibiskuss, muskatnieks, kardamons, kanēlis, krustnagliņas, ingvers, vaniļa, kurkuma, citi.

Eļļas un eļļainie augļi:

argāna eļļa, kokosrieksti, sojas pupas, sezama sēklas, Olīveļļa, šī sviests.

Graudaugi:

rīsi, kinva, fonio.

Dārzeņi:

franču pupiņas, pupas, dārzeņu pupas, kartupeļi, zīmiši, paprika, pākšaugi, saldie kartupeļi, citi.

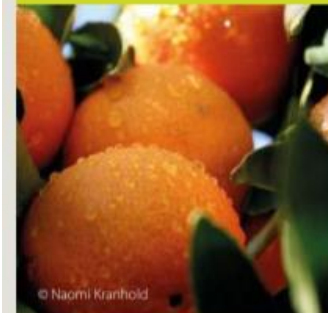
Apstrādāti un konservēti augļi un dārzeņi:

ŽĀVĒTI AUGĻI: rozīnes, banāni, aprikozes, ķirši, mango, ananāsi, sultana rozīnes, citi.
AUGĻU SULAS: ābolu, greipfrūtu, apelsīnu, ananāsu, laima, mandarīnu, pasiona augļa, citas.
AUGĻU MIKSTUMI: araka, guava, mango, banāni, liķeši, citi.
ŽĀVĒTI DĀRZEŅI: tomāti.

Šķiedraugi:

kokvilnas sēklas

Svaigie augļi:

akai auglis, āboli, avokado, baby banāni, banāni, baobaba augļi, mellenes, ķirši, dateles, greipfrūti, citroni, laimi, liķeši, mango, amarula, melones, mini arbūzi, nektarīni, apelsīni, papaijas, pasiona augļi, persiki, bumbieri, fizāli, ananāsi, cepamie banāni, plūmes, mīkstie citrusaugļi (satsumas, klementīni, mandarīni), vinogas, arbūzi, vīna vinogas un citi.

Medus

Ziedi un stādi:

grieztie ziedi, sīpolpuķes, dekoratīvie augi.

Sporta bumbas

Koksne

Godīgās tirdzniecības principi

Garantēta godīga
cena ražotājiem

Lētākas cenas
lielveikalos

Neizmanto
piespiedu darbu un
bērnu darbu

Neizmanto sieviešu
darbu

Droši un veselīgi
darba apstākļi

Dabas aizsardzība
un vides ilgtspēja

Dzimumu līdztiesība

Tirgus iespēju
radīšana
starptautiskām
korporācijām

Radīt iespējas un
atvērt jaunus tirgus
mazajiem un
vidējiem ražotājiem

Godīgās
tirdzniecības
prēmija

Mazāk konkurējoši
produkti tirgū

Caurskatāmība un
atbildība

Augstākas cenas
lielveikalos

Lauksaimnieku vai
ražotāju kapacitātes
stiprināšana

Godīgās
tirdzniecības prakses

Godīgās tirdzniecības principi

Garantēta godīga
cena ražotājiem

**Lētākas cenas
lielveikalos**

Neizmanto
piespiedu darbu un
bērnu darbu

**Neizmanto sieviešu
darbu**

Droši un veselīgi
darba apstākļi

Dabas aizsardzība
un vides ilgtspēja

Dzimumu līdztiesība

**Tirgus iespēju
radīšana
starptautiskām
korporācijām**

Radīt iespējas un
atvērt jaunus tirgus
mazajiem un
vidējiem ražotājiem

Godīgās
tirdzniecības
prēmija

**Mazāk konkurējoši
produkti tirgū**

Caurskatāmība un
atbildība

Augstākas cenas
lielveikalos

Lauksaimnieku vai
ražotāju kapacitātes
stiprināšana

Godīgās
tirdzniecības prakses

Godīgās tirdzniecības principi

1 TIRGUS PIEEJAMĪBA
MAŽAJIEM VIETĒJIEM
RAŽOTĀJIEM UN
STRĀDNIKIEK

2 CAURSKATĀMĪBA
UN ATBILDĪBA

3 ILGTSPĒJĪGAS
UN TAISNĪGAS TIRGUS
ATTIECĪBAS

4 GODĪGA CENA
RAŽOTĀJIEM

5 NEIZMANTO PIESPIEDU
DARBU UN BĒRNU
DARBU

**GODĪGĀS
TIRDZNIECĪBAS
PRINCIPI**

6 NEDISKRIMINĀCIJA
UN DZIMUMU
LĪDZTIESĪBA

7 CIENĀPILNI DARBA
APSTĀKĻI

8 KAPACITĀTES
STIPRINĀŠANA

9 INFORMĒŠANA PAR
GODĪGO TIRDZNIECĪBU

10 DABAS AIZSARDZĪBA
UN VIDES ILGTSPĒJA

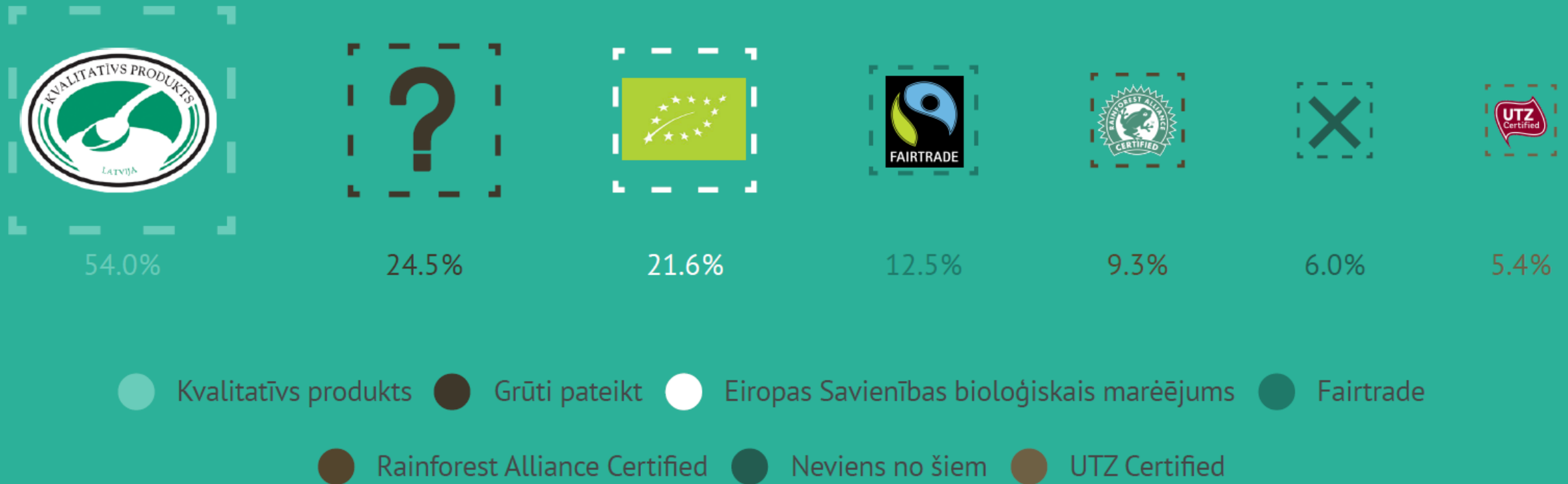
Godīgās tirdzniecības marķējumu izvērtējums

Ekonomiskais, sociālais, pārvaldības, vides, izglītojošais / izpratnes veicināšanas kritērijs:

- **Ekonomiskais:** taisnīga cena, prēmija grupas projektiem, priekšfinansējums, pircēju ilgtermiņa saistības un izsekojamība.
- **Sociālais:** Starptautiskā Darba organizācijas 11 konvenciju ievērošana, taisnīga atlīdzība strādniekiem, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma, slimības un pensijas politika, vienlīdzīga attieksme pret visiem darba ņēmējiem (sievietes, reliģiskās minoritātes, sezonas darbinieki utt.).
- **Pārvaldības:** pieejami mazajiem ražotājiem un darba ņēmējiem, ražotāju kapacitātes stiprināšana, pamatiedzīvotāju tiesības, informācijas caurskatāmība ražotāju organizācijās, nediskriminēšana ražotāju organizācijā, grupas projektu piemaksu demokrātiskas pārvaldības uzraudzība, demokrātiska lēmumu pieņemšana kooperatīviem vai kolektīvās tiesības par algotu darbu.
- **Vides:** vides ietekmes samazināšana, bioloģiskās daudzveidības aizsardzība, bīstamu vielu aizliegums, ĢMO aizliegums.

LV iedzīvotāju izpratne par Godīgo tirdzniecību

Godīgās tirdzniecības marķējumi ir:

SKDS, 2017.gada novembris

Aicinām to svinēt kopā ar mums!

Šī aktivitāte ir daļa no Ziemeļvalstu Ministru padomes finansiāli atbalstīta projekta “Fair Trade Friendly Baltics – LV” (NGSLV-710). Par tās saturu pilnībā atbild šī projekta koordinatori, un tas ne vienmēr atspoguļo Ziemeļu Ministru padomes viedokli vai politiku.

Dilemmas

- *Kāda ir globālo preču iegādes patiesā cena? Kas šo cenu veido?*
- *Kāda ir 'balsošanas ar bankas karti vai maku' ietekme uz attīstības valstu ekonomisko un sociālo situāciju: darba tirgu, strādnieku ienākumiem, attiecībām piegādes ķēdēs?*
- *Kāda ir 'balsošanas ar bankas karti vai maku' ietekme uz vidi attīstības valstīs: ūdens un augsnes resursiem, bioloģisko daudzveidību?*
- *Vai preces ar Godīgās tirdzniecības marķējumu patiešām ir godīgas?*
- *Cik lielā mērā mēs kā patērētāji varam ietekmēt lauksaimnieku un strādnieku situāciju attīstības valstīs?*

Vairāk informācijas:

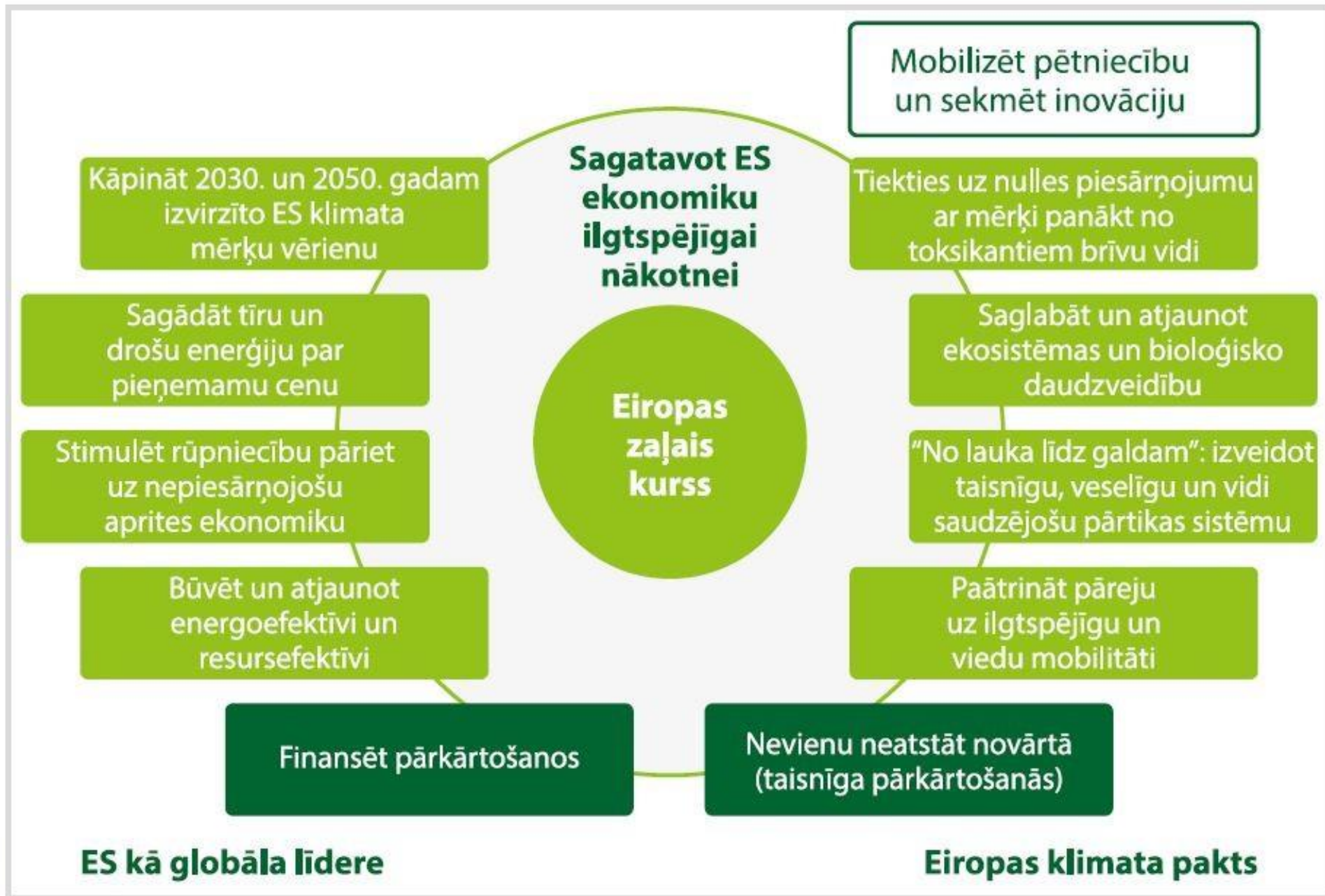
- Godīgo tirdzniecību: <https://www.fairtrade.lv/>
- Zaļās brīvības materiāli: <https://www.zalabriviba.lv/ilgtspejigs-paterins/godiga-tirdznieciba/>
- Banānu stāsts
- Šokolādes stāsts
- Kečupa saldiskābais stāsts: Gataavots Latvijā vai Ķīnā?

Kādas zaļās iniciatīvas ienāk valsts likumdošanā un ikdienā?

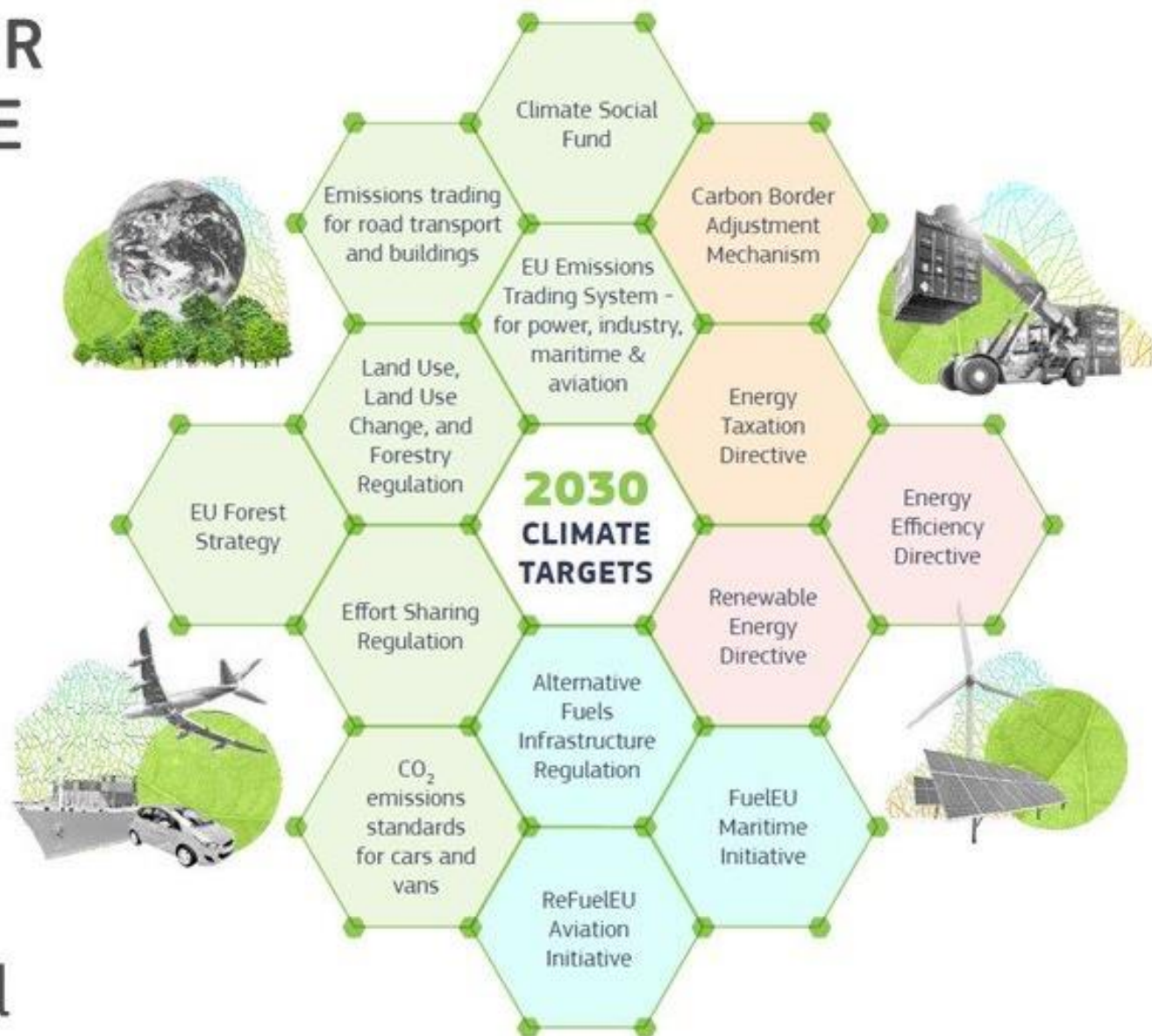

- [Kas tas ir? – interaktīva prezentācija](#)
- [Paziņojums](#)
- [EK dienaskārtība](#)
- [ES Klimata likums](#)

EUROPEAN GREEN DEAL

REACHING OUR 2030 CLIMATE TARGETS

#EUGreenDeal

European
Commission

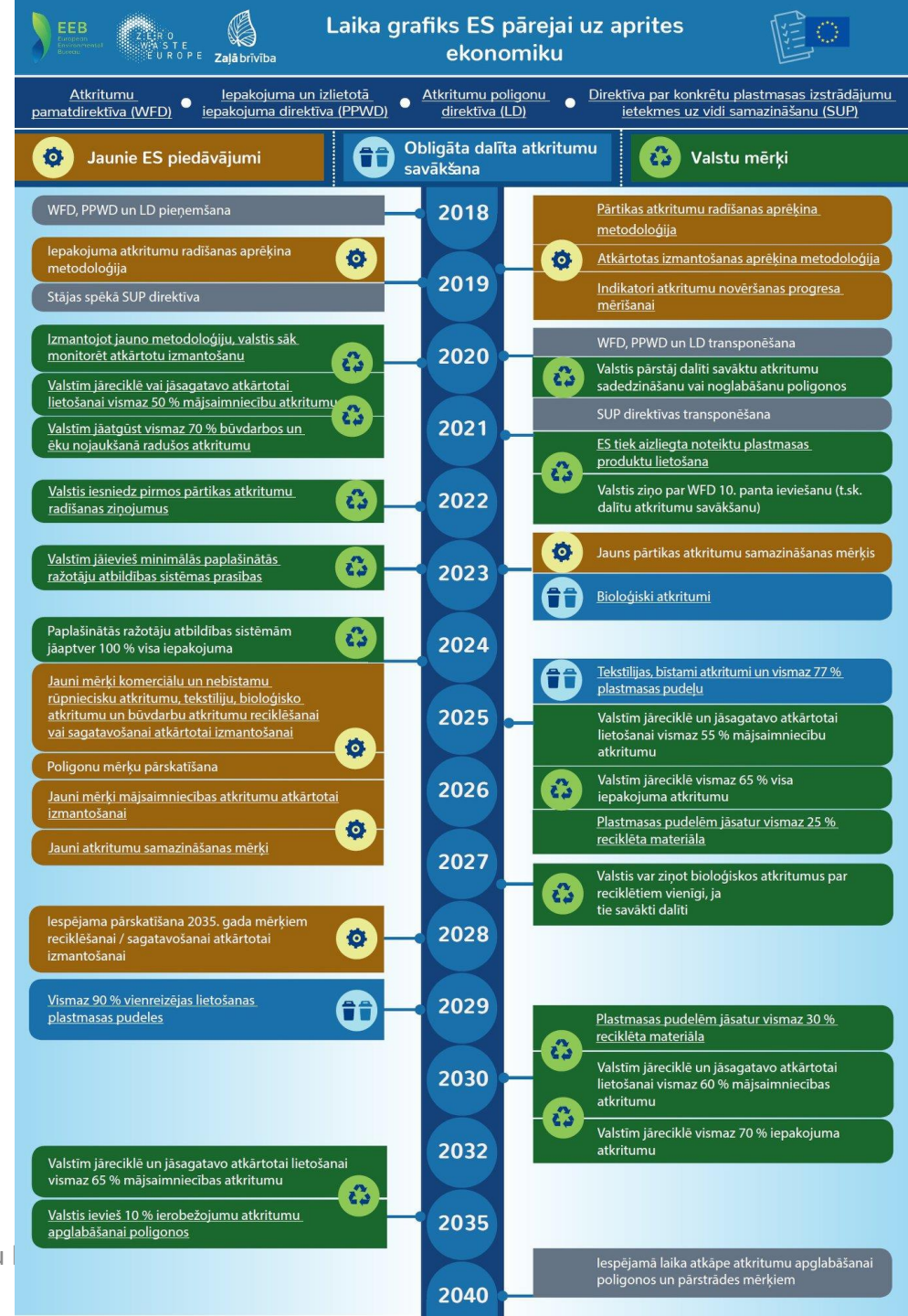
Laika grafiks ES pārejai uz aprites ekonomiku

ES ir pieņemtas vairākas direktīvas, kas tuvākajos gados mainīs mūsu attieksmi pret atkritumiem un resursiem un veicinās pāreju uz aprites ekonomiku.

Sadarbībā ar [European Environmental Bureau - EEB](#) ir sagatavots šīs pārejas laika grafiks.

18.10.2021

Vides Izglītība globālo krīžu un zaļo solījumu

Stratēģija «No lauka līdz galdam»: panākt, lai pārtika Eiropā būtu veselīgāka un ilgtspējīgāka

2030. gada mērķi ilgtspējīgai pārtikas ražošanai

PESTICĪDI

Samazināt ķīmisko un bīstamo pesticīdu kopējo izmantošanu un risku

BARĪBAS VIELU ZUDUMS

Samazināt barības vielu zudumu par 50%, saglabājot augsnes auglību, kā rezultātā par 20% samazinot mēslošanas līdzekļus

ANTIMIKROBIĀLIE LĪDZEKĻI

Samazināt lauksaimniecības dzīvniekiem un akvakultūrai paredzēto antimikrobiālo līdzekļu tirdzniecību

BIOĻĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA

Palielināt bioloģiskajā lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības

#EUFarm2Fork #EUGreenDeal

Veselīgiem cilvēkiem, sabiedrībai un ilgtspējīgai videi.

Stratēģija «No lauka līdz galdam»

#EUFarm2Fork #EUGreenDeal

Ilgtspējīga pārtikas sistēmas: ieguvumi un iespējas

Veselīgs un ilgtspējīgs uzturs: veselība un dzīves kvalitāte

Lauksaimnieki un zvejnieki: taisnīgākas cenas, ilgtspējīga, videi draudzīgāka ražošana

Jaunas videi draudzīgas uzņēmējdarbības iespējas

Ieguldījums globālā pārejā un nākamajās paaudzēs

PĀRTIKAS DROŠUMS IR VIENS NO MŪSU PĀRTIKAS SISTĒMAS STŪRAKMEŅIEM UN TAS NEVAR TIKT APDRAUDĒTS

#EUFarm2Fork #EUGreenDeal

Cik videi draudzīgs ir bijis 2020.gads?

- [2020. gads dabas un cilvēka acīm](#) pasaulē
- 2020. gada apskats Latvijā – [ZAĻAIS BAROMETRS](#)

ZAĻAIS BAROMETRS

ZAĻAIS BAROMETRS

2020. gada notikumu **TOP10**

Projekts "Zaļais Barometrs" iespējams, pateicoties Aktīvo iedzīvotāju fondam, un tas norisināsies līdz 2023. gada 1. oktobrim.

Uz sākumu

DELFI

SADARBĪBĀ AR LATVIJAS VIDES AIZSARDZĪBAS FONDU

ATBILDĪGI DABĀ

2020. gads dabas
un cilvēka acīm

**Pasaules
Dabas
Fonds**
sadarbībā ar

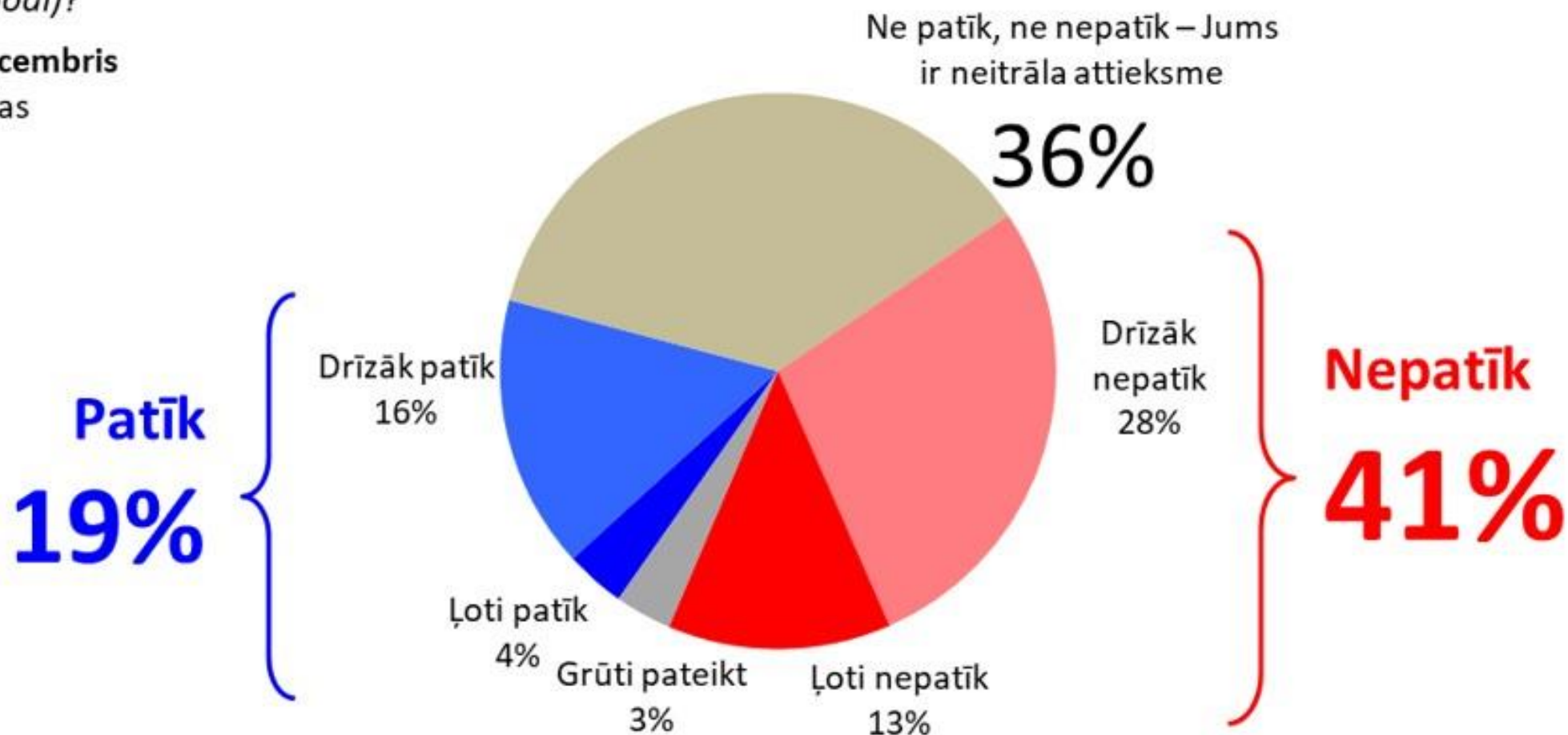

Iedzīvotāju attieksme pret klimata pārmaiņām Latvijā

Q: "Kāda kopumā ir Jūsu attieksme pret pēdējās desmitgades laikā Latvijā vērojamajām klimata pārmaiņām (vidējā gaisa temperatūra ir pieaugusi gan ziemās, gan vasarās – t.i. ir kopumā palicis siltāks, ir pieaudzis ne tikai kopējais nokrišņu daudzums, bet arī dienu skaits ar ekstremāli stipriem nokrišņiem, pēdējos gadus vērojami arī ilgstošāki sausuma periodi)?"

2020.gada decembris

Tiešās intervijas

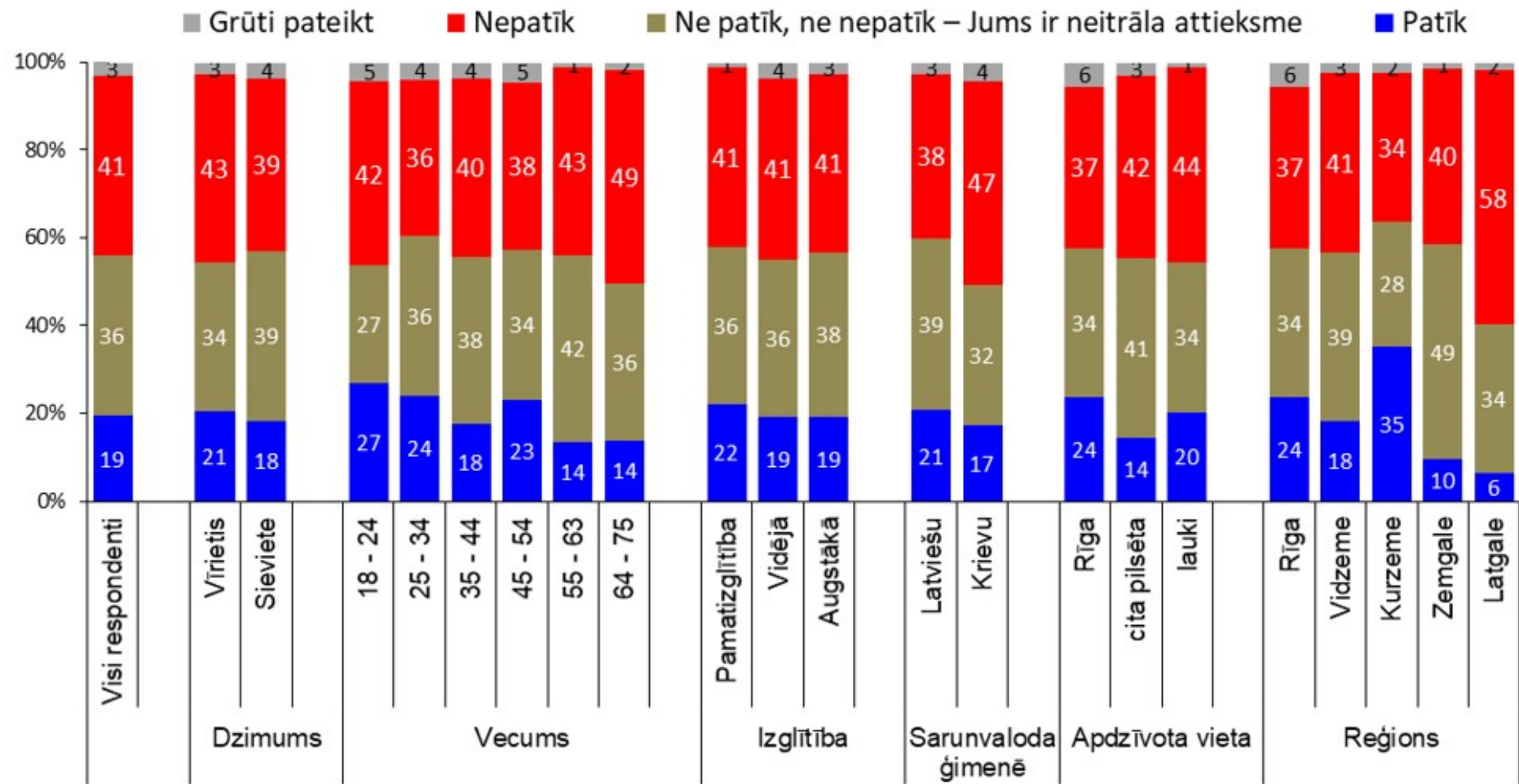
Bāze: visi respondenti, n=1005

SKDS dati

Iedzīvotāju attieksme pret klimata pārmaiņām Latvijā

Q: "Kāda kopumā ir Jūsu attieksme pret pēdējās desmitgades laikā Latvijā vērojamajām klimata pārmaiņām (vidējā gaisa temperatūra ir pieaugusi gan ziemās, gan vasarās – t.i. ir kopumā palicis siltāks, ir pieaudzis ne tikai kopējais nokrišņu daudzums, bet arī dienu skaits ar ekstremāli stipriem nokrišņiem, pēdējos gadus vērojami arī ilgstošāki sausuma periodi)?"

2020.gada decembris/ tiešās intervijas

Bāze: visi respondenti

SKDS dati

ledzīvotāji, kas klimata
pārmaiņas uzskata par
vienu no lielākajiem
izaicinājumiem

Eiropas Investīciju bankas
pētījums

The EIB Climate Survey
[The climate crisis in a
COVID-19 world: calls
for a green recovery.](#)
European Investment
Bank, 2021.

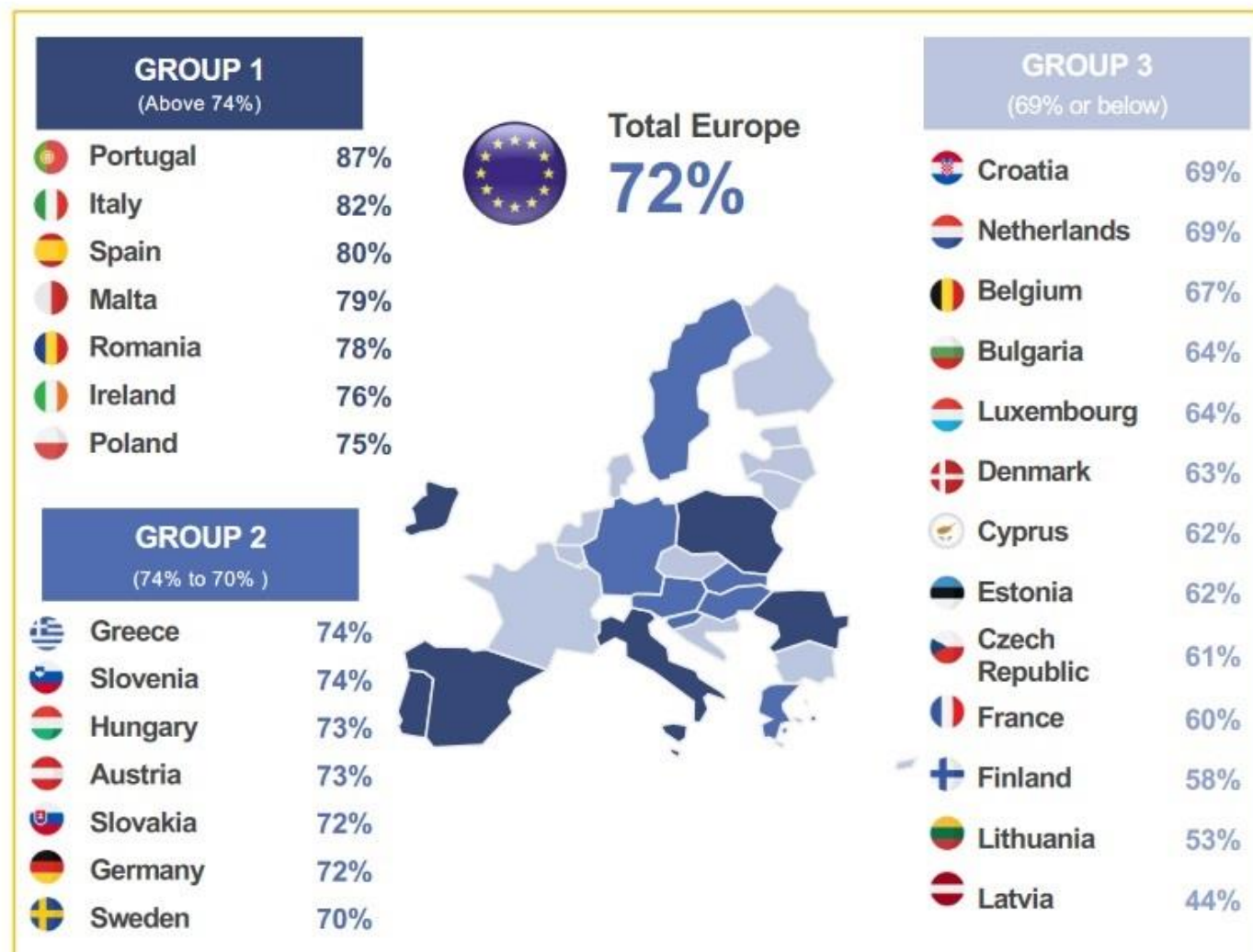
Iedzīvotāji, kas uzskata,
ka ar savu rīcību var
ietekmēt klimata
pārmaiņas

Eiropas Investīciju
bankas pētījums

The EIB Climate Survey [The climate crisis in a COVID-19 world: calls for a green recovery](#). European Investment Bank, 2021.

My actions can make a difference

**Kādus vides izglītības materiālus
ir izstrādājušas Latvijas
pilsoniskās sabiedrības
organizācijas?**

Pārtikas atkritumu mazināšana

- Uzzini:
 - par Zaļās brīvības projektu pārtikas atkritumu mazināšanai mājāsaimniecībā [Ar cienu par pārtiku](#)
 - par Vides izglītības fonda projektu Ekoskolām [Ēdam atbildīgi!](#)
- Izpēti, cik daudz un kāda veida pārtikas atkritumi rodas ikdienā:
 - mazākiem bērniem – par **miskastes dienasgrāmatas** rakstīšanu - <https://www.neizmet.lv/dienasgramata/>
 - lielākiem skolēniem un skolām – **atkritumu audits** http://www.vidzeme.lv/lv/projekti/otrreizeja_atkritumu_izmantosana_pielietojot_makslu_un_amatniecibu_wasteart/atkritumu_audita_riks_solis_uz_atkritumu_samazinasanu/
 - ikvienam (gan mājāsaimniecībā, gan uzņēmumiem) – **pārtikas atkritumu daudzuma mērīšanas metodoloģija** <https://www.zalabriviba.lv/jaunumi/partikas-atkritumu-daudzuma-merisana/>
- Apskati videopadomus par pārtikas atkritumu mazināšanu:
 - videopadoms [Atbildīgas iepirkšanās māksla](#)
 - videopadoms [Gudras uzglabāšanas māksla](#)
 - videopadoms [Pārdomātas saldēšanas māksla](#)
 - videopadoms [Pārpalikumu izmantošanas māksla](#)
- Apskati animācijas par pārtikas atkritumu mazināšanu:
 - animācija [Virtuves stāsti: Mežs](#)
 - animācija [Virtuves stāsti: Bites](#)
 - animācija [Virtuves stāsti: Ūdens](#)
- Pārbaudi savas zināšanas un izpratni testos un interaktīvā spēlē:
 - [Pārtikas neredzamā puse](#)
 - [Klimata pārmaiņas tavā virtuvē](#)
 - [Banānu ceļojums](#)
 - [IKDIENAS VARONIS](#)
- Noorganizē **kampaņu par pārtikas atkritumu mazināšanu** mājāsaimniecībā, izmantojot [projektā “Ar cienu par pārtiku” izstrādāto stratēģiju](#)

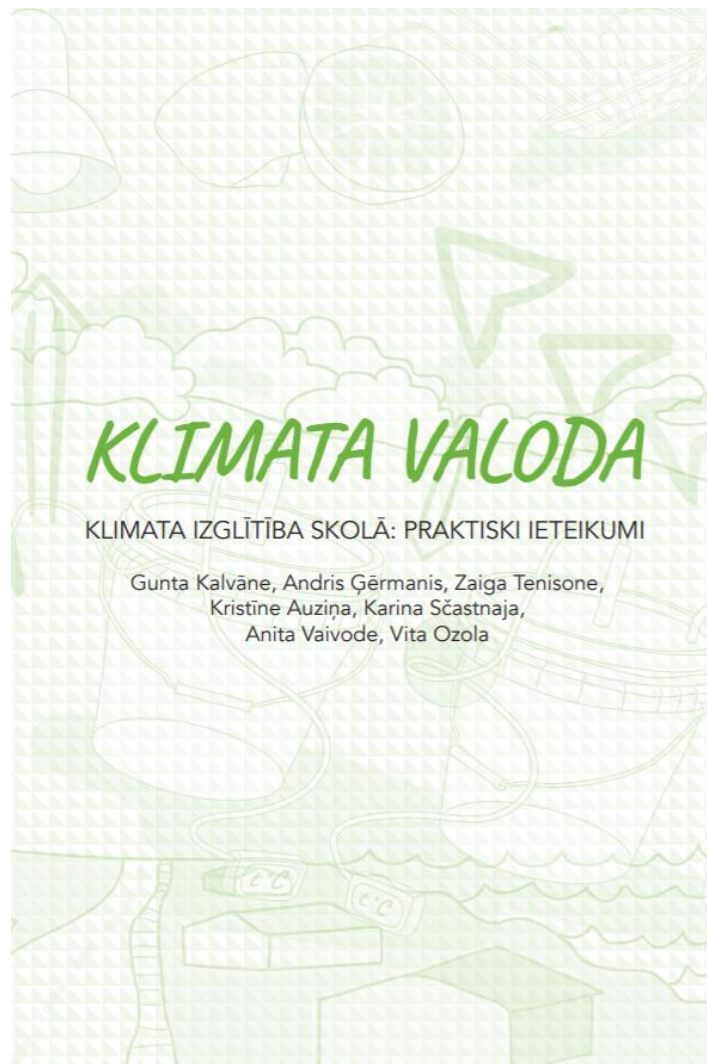

Klimata krīzes mazināšana

- **ClimACT** Zaļā brīvība, 2020-2024
 - Mācību materiāls par klimata taisnīgumu <https://www.zalabriviba.lv/jaunumi/jauns-macibu-materials-par-klimata-taisnigumu/>
- **Game On: Neļausim klimata pārmaiņām uzvarēt!** LDF un **Game on! Don't let climate change end the game** EN, 2020-2022
- **kliMATA galā?** homo ecos, 2015-2016
- **Glokālās klimata pārmaiņas** / Attīstības Sadarbības Vēstis. 2 (1), 2015, ISSN 2256-0793. Zaļā brīvība.
- **MAINOS ES. MAINIES TU. MAINĀS VISA PASAULE**. Klimata pārmaiņas. Ko darīt? 2011. Latvijas Zaļā josta.
- Smagā klimata skumju nasta: diagnoze – ekotrauksme?
<https://www.delfi.lv/news/national/atbildigi-daba/smaga-klimata-skumju-nasta-diagnoze-ekotrauksme.d?id=52945539>

SATURS

IEVADS.....	3
KLIMATA IZGLĪTĪBA SKOLĀ.....	7
INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJU TEHNOLOĢIJAS ĢEOGRĀFIJAS APGUVĒ.....	13
SPĒLES ĢEOGRĀFIJĀ.....	23
PĒTNIECĪBA SKOLĒNIEM ĢEOGRĀFIJAS MĀCĪBU PRIEKŠMETĀ AR KLIMATU SAISTĪTO JAUTĀJUMU LOKĀ.....	31
DISKUSIJAS ĢEOGRĀFIJĀ.....	43
ĢEOGRĀFIJA IR TUR ĀRĀ... ĀRA NODARBĪBAS TEMATA KLIMATS APGUVĒI.....	55
KLIMATA PROFESIJAS – PROFESIONĀLĀS IEVIRZES NODARBĪBAS.....	69
DAŽAS PRAKTISKAS IDEJAS STUNDĀM.....	83
PIEZĪMĒM.....	92

KLIMATA VALODA

KLIMATA IZGLĪTĪBA SKOLĀ: PRAKTISKI IETEIKUMI

2016

Resursi par lietu vai produktu dzīves ciklu

- [Stikla pudeles dzīves cikls](#) – patērētāju pozīcija
- [Stikla burku un pudelu pārstrāde](#)
- [PET pudelu dzīves cikls](#) – pārstrāde
- [Vannas pīlīte, kurp tu peldi?](#) – mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai
- [Papīra dzīves cikls](#) – pārstrāde
- [No meža līdz papīram](#) – mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai
- [Kečupa saldiskābais stāsts: Gatavots Latvijā vai Ķīnā?](#) – mācību simulācijas materiāls
- [Raibā tomātu pasaule](#) – mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai

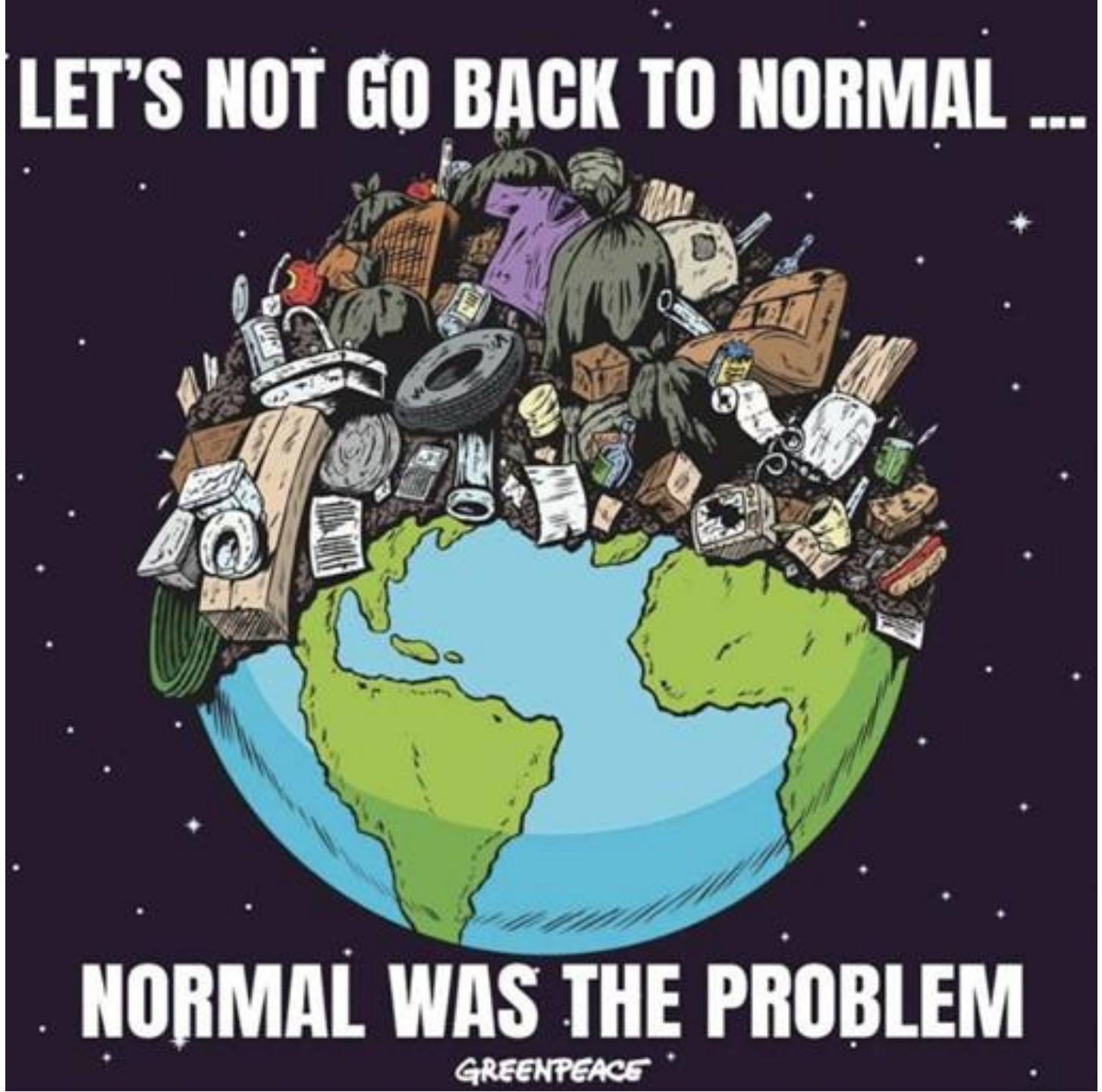

Spēles noteikumu maiņa *build back better*

Necenšamies atgriezties pie ierastā,
jo tieši ierastais bija tas, kas radīja
problēmas.

Kā es saprotu šo apgalvojumu?

Kā tas ir saistīts ar izglītību?

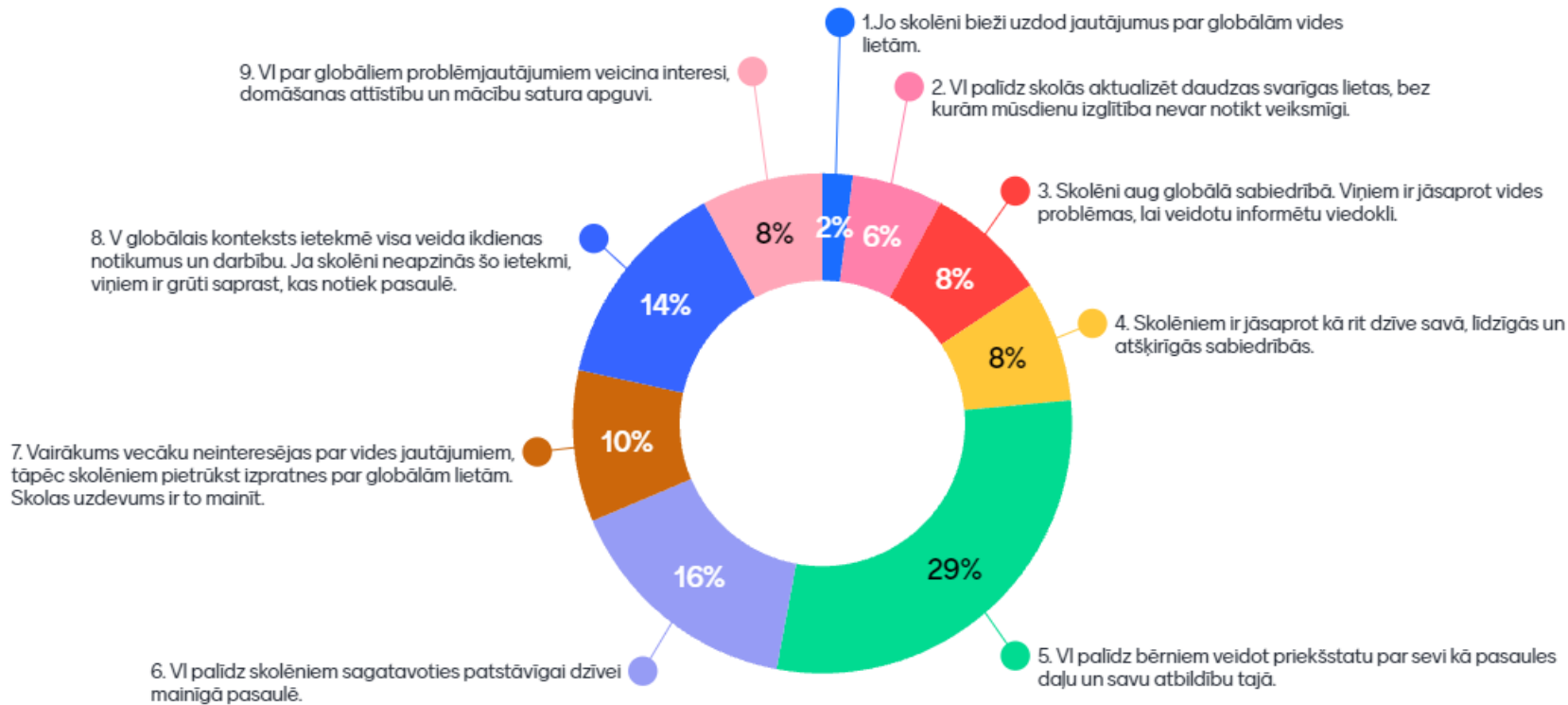
Kurš apgalvojums raksturo mani kā skolotāju?

www.menti.com 6636 7929

1. Jo skolēni bieži uzdod jautājumus par globālām vides lietām.	2. Vides izglītība palīdz skolās aktualizēt daudzas svarīgas lietas, bez kurām mūsdienu izglītība nevar notikt veiksmīgi.	3. Skolēni aug globālā sabiedrībā. Viņiem ir jāsaprot vides problēmas, lai veidotu informētu viedokli.
4. Skolēniem ir jāsaprot kā rit dzīve savā, līdzīgās un atšķirīgās sabiedrībās.	5. Vides izglītība palīdz bērniem veidot priekšstatu par sevi kā pasaules daļu un savu atbildību tajā.	6. Vides izglītība palīdz skolēniem sagatavoties patstāvīgai dzīvei mainīgā pasaulē.
7. Vairākums vecāku neinteresējas par vides jautājumiem, tāpēc skolēniem pietrūkst izpratnes par globālām lietām. Skolas uzdevums ir to mainīt.	8. Vides izglītības globālais konteksts ietekmē visa veida ikdienas notikumus un darbību. Ja skolēni neapzinās šo ietekmi, viņiem ir grūti saprast, kas notiek pasaulē.	9. Vides izglītība par globāliem problēmjautājumiem veicina interesi, domāšanas attīstību un mācību satura apguvi.

Kurš apgalvojums raksturo mani kā skolotāju?

Press ENTER to show correct

**Zaļā
brīvība**

LAPAS

Latvijas Platforma
attīstības sadarbībai

Paldies par līdzdalību!

inga.belousa@gmail.com